
SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZUE S.A.

za rok zakończony 31 grudnia 2017

**sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską**

Kraków, 16 marca 2018

SPIS TREŚCI

Wybrane dane finansowe ZUE S.A.	5
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	8
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2017 roku	10
1. Informacje ogólne	10
1.1. Informacje o jednostce	10
1.2. Przedmiot działalności	11
1.3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza	11
2. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów	12
2.1. Przychody	12
2.2. Koszty działalności operacyjnej	12
2.3. Pozostałe przychody operacyjne	13
2.4. Pozostałe koszty operacyjne	13
2.5. Przychody finansowe	14
2.6. Koszty finansowe	14
2.7. Podatek dochodowy	14
3. Kontrakty, Kaucje, Rezerwy	17
3.1. Kontrakty budowlane	17
3.2. Kaucje z tytułu umów o budowę	17
3.3. Rezerwy	18
4. Należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	19
4.1. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	19
4.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	20
5. Kapitał własny	20
5.1. Kapitał akcyjny	20
5.2. Zysk (strata) przypadający na jedną akcję	21
5.3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	21
5.4. Akcje własne	21
5.5. Zysk zatrzymany	22
6. Zadłużenie i zarządzanie kapitałem i płynnością	22
6.1. Kredyty, pożyczki otrzymane i inne źródła finansowania	22
6.2. Zarządzanie kapitałem	25
6.3. Transakcje niepieniężne i źródła finansowania	26
6.4. Zarządzanie ryzykiem finansowym	26
6.5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	28
7. Pozostałe noty do sprawozdania finansowego	29
7.1. Rzeczowe aktywa trwałe	29
7.2. Nieruchomości inwestycyjne	30
7.3. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	31
7.4. Wartości niematerialne	31
7.5. Wartość firmy	31
7.6. Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	32
7.7. Pozostałe aktywa finansowe	33
7.8. Pozostałe aktywa	34
7.9. Pożyczki udzielone	34
7.10. Zapasy	34
7.11. Pozostałe zobowiązania finansowe	34
7.12. Pozostałe zobowiązania	34
7.13. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	35
7.14. Instrumenty finansowe	36
7.15. Transakcje z jednostkami powiązаныmi	37
7.16. Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej według stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu	38
7.17. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa	39
7.18. Informacja dotycząca dywidendy	39
7.19. Umowy leasingu operacyjnego	39

7.20.	Aktywa i zobowiązania warunkowe	40
8.	Pozostałe noty objaśniające.....	41
8.1.	Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.....	41
8.2.	Istotne zasady rachunkowości.....	44
8.3.	Podstawy szacowania niepewności	53
9.	Zdarzenia po dniu bilansowym	54
10.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	54
OŚWIADCZENIE ZARZĄDU ZUE O ZGODNOŚCI ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO Z OBOWIĄZUJĄCYMI ZASADAMI RACHUNKOWOŚCI.....		55

Stosowane skróty i oznaczenia:

ZUE, Spółka, Emitent	ZUE S.A. z siedzibą w Krakowie, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000135388, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy 5 757 520,75 PLN, wpłacony w całości. Podmiot dominujący Grupy Kapitałowej ZUE.
BPK Poznań	Biuro Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000332405, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy, kapitał zakładowy 5 866 600 PLN, wpłacony w całości. Podmiot zależny od ZUE.
Railway gft	Railway gft Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000532311, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy 300 000 PLN, wpłacony w całości. Podmiot zależny od ZUE.
RTI	Railway Technology International Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000397032, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy 225 000 PLN, wpłacony w całości. Podmiot zależny od ZUE.
RTI Germany	Railway Technology International Germany GmbH z siedzibą w Görlitz, Niemcy, zarejestrowana w niemieckim rejestrze przedsiębiorców (niem. Handelsregister B, HRB) prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Dreźnie (niem. Amtsgericht Dresden) pod numerem HRB 36690. Kapitał zakładowy 25 000 EUR, wpłacony w całości. Podmiot zależny od Railway Technology International Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie.
Grupa ZUE, Grupa, Grupa Kapitałowa	Grupa Kapitałowa ZUE, w skład której na dzień bilansowy wchodzi: ZUE, BPK Poznań, Railway gft, RTI, RTI Germany.
PLN	Złoty polski
EUR	Euro
ksh	Ustawa Kodeks Spółek Handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577)

Dane o wysokości kapitałów zakładowych są podane według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Wybrane dane finansowe ZUE S.A.

Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczone na euro:

	Stan na 31-12-2017		Stan na 31-12-2016	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Aktywa trwałe	158 317	37 958	143 469	32 430
Aktywa obrotowe	316 965	75 994	200 863	45 403
Aktywa razem	475 282	113 952	344 332	77 833
Kapitał własny	210 366	50 437	209 623	47 383
Zobowiązania długoterminowe	23 837	5 715	24 518	5 542
Zobowiązania krótkoterminowe	241 079	57 800	110 191	24 908
Pasywa razem	475 282	113 952	344 332	77 833

Podstawowe pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów przeliczone na euro:

	Okres zakończony 31-12-2017		Okres zakończony 31-12-2016	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Przychody ze sprzedaży	408 487	96 235	311 086	71 094
Koszt własny sprzedaży	392 796	92 538	297 235	67 929
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	15 691	3 697	13 851	3 165
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 521	358	743	170
Zysk (strata) brutto	1 504	354	2 328	532
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	839	198	1 480	338
Suma całkowitych dochodów	743	175	1 525	349

Podstawowe pozycje sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczone na euro:

	Okres zakończony 31-12-2017		Okres zakończony 31-12-2016	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	16 069	3 786	-33 820	-7 729
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	34 495	8 127	-64 097	-14 648
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	4 765	1 123	-11 355	-2 595
Przepływy środków pieniężnych netto, razem	55 329	13 036	-109 272	-24 972
Środki pieniężne na początek okresu	61 207	13 835	169 795	39 844
Środki pieniężne na koniec okresu	116 144	27 846	61 207	13 835

Zasady przyjęte do przeliczania wybranych danych finansowych na euro:

Pozycje sprawozdawcze	Przyjęty kurs walutowy	Wartość kursu walutowego	Wartość kursu walutowego	Wartość kursu walutowego
		31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Pozycje aktywów i pasywów	Średni kurs obowiązujący na dzień bilansowy	4,1709	4,4240	nie dotyczy
Pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych	Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP ustalonych na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu	4,2447	4,3757	nie dotyczy
Pozycja „Środki pieniężne na początek okresu” oraz „Środki pieniężne na koniec okresu” w rachunku przepływów pieniężnych	Średni kurs obowiązujący na dzień bilansowy	4,1709	4,4240	4,2615

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Działalność kontynuowana	Nota nr	Okres 12 miesięcy	Okres 12 miesięcy
		zakończony	zakończony
		31-12-2017	31-12-2016
Przychody ze sprzedaży	2.1	408 487	311 086
Koszt własny sprzedaży	2.2	392 796	297 235
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		15 691	13 851
Koszty zarządu	2.2	16 001	16 323
Pozostałe przychody operacyjne	2.3	5 201	4 973
Pozostałe koszty operacyjne	2.4	3 370	1 758
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		1 521	743
Przychody finansowe	2.5	2 253	2 665
Koszty finansowe	2.6	2 270	1 080
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		1 504	2 328
Podatek dochodowy	2.7	665	848
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		839	1 480
Zysk (strata) netto	5.5	839	1 480
Pozostałe całkowite dochody netto			
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		-96	45
Zyski (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	7.13	-96	45
Pozostałe całkowite dochody netto razem		-96	45
Suma całkowitych dochodów		743	1 525
Liczba akcji		23 030 083	23 030 083
Zysk (strata) netto przypadająca na akcję (w złotych) (podstawowy i rozwodniony)	5.2	0,04	0,06
Całkowity dochód (strata) ogółem na akcję (w złotych)		0,03	0,07

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota nr	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	7.1	92 004	80 335
Nieruchomości inwestycyjne	7.2	9 095	7 349
Wartości niematerialne	7.4	8 594	9 119
Wartość firmy	7.5	31 172	31 172
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	7.6	210	210
Kaucje z tytułu umów o budowę	3.2	9 439	6 819
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	2.7	7 803	8 465
Aktywa trwałe razem		158 317	143 469
Aktywa obrotowe			
Zapasy	7.10	24 239	6 196
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	4.1	171 270	74 937
Kaucje z tytułu umów o budowę	3.2	4 393	2 101
Bieżące aktywa podatkowe	2.7	0	0
Pozostałe aktywa finansowe	7.7	0	54 935
Pozostałe aktywa	7.8	909	1 198
Pożyczki udzielone	7.9	10	289
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.5	116 144	61 207
Aktywa obrotowe razem		316 965	200 863
Aktywa razem		475 282	344 332
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	5.1	5 758	5 758
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	5.3	93 837	93 837
Akcje własne	5.4	-2 690	-2 690
Zyski zatrzymane	5.5	113 461	112 718
Razem kapitał własny		210 366	209 623
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	6.1	11 205	8 875
Kaucje z tytułu umów o budowę	3.2	5 755	6 717
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7.13	856	740
Rezerwy długoterminowe	3.3	5 671	7 556
Pozostałe zobowiązania	7.12	350	630
Zobowiązania długoterminowe razem		23 837	24 518
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	4.2	206 425	74 740
Kaucje z tytułu umów o budowę	3.2	6 663	9 117
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	6.1	8 773	5 765
Pozostałe zobowiązania finansowe	7.11	36	37
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7.13	16 184	16 562
Bieżące zobowiązania podatkowe	2.7	0	0
Rezerwy krótkoterminowe	3.3	2 998	3 970
Zobowiązania krótkoterminowe razem		241 079	110 191
Zobowiązania razem		264 916	134 709
Pasywa razem		475 282	344 332

Sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Akcje własne	Zyski zatrzymane	Razem	
Stan na	1 stycznia 2017 roku	5 758	93 837	-2 690	112 718	209 623
Wypłata dywidendy	0	0	0	0	0	0
Emisja akcji	0	0	0	0	0	0
Koszty emisji akcji	0	0	0	0	0	0
Wykup akcji	0	0	0	0	0	0
Zysk (strata)	0	0	0	839	839	839
Pozostałe całkowite dochody netto	0	0	0	-96	-96	-96
Stan na	31 grudnia 2017 roku	5 758	93 837	-2 690	113 461	210 366

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Akcje własne	Zyski zatrzymane	Razem	
Stan na	1 stycznia 2016 roku	5 758	93 837	-2 690	118 706	215 611
Wypłata dywidendy	0	0	0	-7 513	-7 513	-7 513
Emisja akcji	0	0	0	0	0	0
Koszty emisji akcji	0	0	0	0	0	0
Wykup akcji	0	0	0	0	0	0
Zysk (strata)	0	0	0	1 480	1 480	1 480
Pozostałe całkowite dochody netto	0	0	0	45	45	45
Stan na	31 grudnia 2016 roku	5 758	93 837	-2 690	112 718	209 623

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2017	Okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2016
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	1 504	2 328
Korekty o:		
Amortyzację	9 753	9 222
Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	392	-684
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	624	-823
Zysk / (strata) ze zbycia inwestycji, w tym rozwiązanie odpisu na nieruchomości inwestycyjną	-2 369	-161
Zysk / (strata) na wykupie dłużnych instrumentów	-302	0
Wynik operacyjny przed zmianami w kapitale obrotowym	9 602	9 882
Zmiana stanu należności i kaucji z tytułu umów o budowę	-101 093	-4 115
Zmiana stanu zapasów	-18 043	12 171
Zmiana stanu rezerw oraz zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	-3 236	-13 515
Zmiana stanu kaucji z tytułu umów o budowę oraz zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów i innych źródeł finansowania	128 530	-40 970
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów	289	-137
Zapłacony / (zwrócony) podatek dochodowy	20	2 864
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	16 069	-33 820
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	381	517
Nabywanie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-21 330	-10 982
Płatności pieniężne w celu nabycia dłużnych instrumentów innych jednostek	-173 147	-54 928
Wpływy pieniężne z wykupu dłużnych instrumentów innych jednostek	228 075	0
Pożyczki udzielone	-14	-335
Spłata pożyczek udzielonych	4	74
Odsetki otrzymane	217	1 557
Zysk / (strata) na wykupie dłużnych instrumentów	309	0
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	34 495	-64 097
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Kredyty i pożyczki otrzymane	15 282	3 790
Spłaty kredytów i pożyczek	0	0
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego oraz zobowiązań z tytułu finansowania rzeczowych aktywów trwałych	-9 944	-7 192
Odsetki zapłacone	-572	-440
Inne wpływy / (wydatki) finansowe - dywidendy	-1	-7 513
PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ	4 765	-11 355
PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM	55 329	-109 272
Różnice kursowe netto	-392	684
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA POCZĄTEK OKRESU	61 207	169 795
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA KONIEC OKRESU	116 144	61 207

Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2017 roku

1. Informacje ogólne

1.1. Informacje o jednostce

ZUE Spółka Akcyjna została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 20 maja 2002 roku w Kancelarii Notarialnej w Krakowie, Rynek Główny 30 (Rep. A Nr 9592/2002). Siedzibą jednostki jest Kraków. Aktualnie Spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000135388.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, skład organów zarządczych i nadzorujących jednostki jest następujący:

Zarząd:

Wiesław Nowak	Prezes Zarządu
Anna Mroczek	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Czeremuga	Wiceprezes Zarządu
Maciej Nowak	Wiceprezes Zarządu
Marcin Wiśniewski	Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Mariusz Szubra	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Barbara Nowak	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Bogusław Lipiński	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Korzeniowski	Członek Rady Nadzorczej
Michał Lis	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 3 lutego 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki dokonała zmiany stanowisk dwóch osób wchodzących w skład Zarządu Spółki. Zmiana, o której mowa powyżej polegała na odwołaniu z funkcji Członków Zarządu Pani Anny Mroczek oraz Pana Macieja Nowaka a następnie o powołaniu z dniem 3 lutego 2017 roku tych osób na stanowiska Wiceprezesów Zarządu na trzyletnią, wspólną kadencję (Raport bieżący 6/2017).

W dniu 6 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę odpowiednio w sprawie odwołania Pani Magdaleny Lis z funkcji Członka Rady Nadzorczej ZUE S.A. z dniem 6 czerwca 2017 roku, oraz powołania w tym samym dniu Pani Barbary Nowak w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji jako Członka Rady Nadzorczej do pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki. Skład Rady Nadzorczej w pozostałym zakresie nie uległ zmianie (Raport bieżący 39/2017).

W dniu 18 października 2017 roku został powołany przez Radę Nadzorczą ZUE S.A. Komitet Audytu.

Komitet Audytu:

Mariusz Szubra	Przewodniczący Komitetu Audytu
Barbara Nowak	Członek Komitetu Audytu
Piotr Korzeniowski	Członek Komitetu Audytu

Kryteria niezależności o których mowa w Ustawie o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 poz. 1089) spełniają Panowie Mariusz Szubra oraz Piotr Korzeniowski.

1.2. Przedmiot działalności

ZUE jest jednym z czołowych podmiotów działających na rynku budownictwa komunikacyjnej infrastruktury miejskiej oraz kolejowej.

Głównym przedmiotem działalności ZUE jest realizacja w formule generalnego wykonawstwa lub jako lider konsorcjum lub jako podwykonawca wielobranżowych projektów obejmujących:

- **infrastrukturę miejską w zakresie:**
  - budowy i modernizacji: torowisk tramwajowych, sieci trakcyjnej tramwajowej i trolejbusowej, podstacji trakcyjnych, oświetlenia ulicznego, linii kablowych, sygnalizacji ulicznych, układów drogowych, obiektów kubaturowych i teletechniki;
  - konserwacji i bieżącego utrzymania infrastruktury tramwajowej i oświetlenia ulicznego;
- **infrastrukturę kolejową w zakresie:**
  - budowy i modernizacji: torowych układów kolejowych, trakcji kolejowej, urządzeń SRK i teletechniki, podstacji trakcyjnych, obiektów stacyjnych i obiektów inżynierskich;
- **infrastrukturę energetyczną linii przesyłowych i dystrybucyjnych w zakresie:**
  - budowy i modernizacji: linii kablowych i napowietrznych wysokich i najwyższych napięć, stacji transformatorowych, w tym urządzeń teletechniki oraz linii kablowych SN, NN.

W celach sprawozdawczych ZUE stosuje jednolitą politykę rachunkowości dla wszystkich obszarów działalności wyróżniając jeden zagregowany segment: inżynieryjne usługi budowlano – montażowe.

1.3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Spółki. Dane w sprawozdaniu finansowym zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

2. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów

2.1. Przychody

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Przychody z tytułu umów o budowę	393 282	276 023
Przychody ze świadczenia usług	11 816	7 338
Przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i surowców	3 389	27 725
Razem	408 487	311 086

Spółka w 2017 i 2016 roku realizowała prace na terenie Polski. Największy udział w przychodach stanowiły kontrakty budowlane długoterminowe. Całość przychodów Spółka prezentuje w jednym segmencie sprawozdawczym: inżynierskie usługi budowlano - montażowe.

Zgodnie z uzyskanym tytułem wykonawczym opisanym w raporcie bieżącym nr 58/2017 Sąd zasądził na rzecz ZUE kwotę 2 601 tys. PLN netto. Kwota ta została ujęta w przychodach z tytułu umów o budowę.

ZUE S.A. w całym 2017 roku wygenerowała przychody ze sprzedaży na poziomie 408 487 tys. PLN. Były one wyższe o 31% od przychodów w 2016 roku oraz wzrosły w stosunku do poziomu przychodów na koniec III kwartału 2017 roku o 196 207 tys. PLN. Spółka w IV kwartale 2017 roku wygenerowała 48% całorocznych przychodów. Natomiast w całym II półroczu 2017 roku - 75% całorocznych przychodów. Na wzrost przychodów ze sprzedaży w II półroczu miał głównie wpływ wejście w fazę realizacji nowo pozyskanych kontraktów z aktualnej perspektywy unijnej. Kontrakty te w I półroczu nie generowały jeszcze znaczących przychodów ze względu na początkowy etap ich organizacji.

2017	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Przychody ze sprzedaży (tys. PLN)	30 383	69 712	112 185	196 207
% - kwartały	7%	17%	27%	48%
% - półrocza	25%		75%	

Koncentracja przychodów przekraczających 10% ogółu przychodów ze sprzedaży

	Stan na 31-12-2017
Kontrahent A	167 671
Kontrahent B	77 701
Kontrahent C	52 282
Razem	297 654

2.2. Koszty działalności operacyjnej

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Zmiana stanu produktów	426	821
Amortyzacja	9 753	9 222
Zużycie surowców i materiałów	202 529	83 057
Usługi obce	114 031	128 695
Koszty świadczeń pracowniczych	61 943	57 584
Podatki i opłaty	1 600	1 619
Pozostałe koszty	16 755	6 710
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 760	25 850
Razem	408 797	313 558

Na wzrost kosztów działalności operacyjnej miała głównie wpływ realizacja nowo pozyskanych kontraktów z aktualnej perspektywy unijnej. Wraz z podpisaniem nowych kontraktów Spółka udzieliła gwarancji, których wpływ widoczny jest w pozycji Pozostałe koszty.

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Koszt własny sprzedaży	392 796	297 235
Koszty zarządu	16 001	16 323
Razem	408 797	313 558

Koszty zarządu w ZUE w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku kształtowały się na poziomie 16 001 tys. PLN i były niższe o 2% od kosztów zarządu ZUE w 2016 r. W kosztach zarządu ujmowane są m.in. koszty postępowania ofertowego, w tym gwarancji wadialnych w kwocie 321 tys. PLN.

Amortyzacja

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	8 755	8 133
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	533	616
Amortyzacja inwestycji w nieruchomości	465	473
Razem	9 753	9 222

2.3. Pozostałe przychody operacyjne

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Zyski ze zbycia aktywów	169	161
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	169	161
Pozostałe przychody operacyjne	5 032	4 812
Refaktura gwarancji i ubezpieczeń	928	255
Odszkodowania, kary	1 125	386
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	501	1 966
Zwrot kosztów postępowania sądowego	64	40
Rozwiązanie rezerw na sprawy sądowe	0	1 567
Rozwiązanie odpisów na zapasy	22	185
Rozwiązanie odpisów na nieruchomość inwestycyjną	2 200	0
Pozostałe	192	413
Razem	5 201	4 973

W okresie sprawozdawczym ZUE rozwiązała odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości nieruchomości inwestycyjnej na kwotę 2 200 tys. PLN ze względu na zmianę wartości szacunkowych i plany inwestycyjne.

2.4. Pozostałe koszty operacyjne

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Straty ze zbycia aktywów:	0	0
Strata ze sprzedaży majątku trwałego	0	0
Pozostałe koszty operacyjne	3 370	1 758
Darowizny	17	63
Odszkodowania, kary	881	158
Koszty postępowań spornych	266	284
Refakturowane koszty gwarancji i ubezpieczeń	928	255
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	1 225	696
Inne	53	302
Razem	3 370	1 758

Spółka w okresie sprawozdawczym dokonała odpisów na kwotę 1 225 tys. PLN, w których istotną pozycją jest odpis utworzony w związku z wystawioną na rzecz PKP PLK fakturą sprzedaży na roboty dodatkowe, która dochodzona jest na drodze sądowej.

2.5. Przychody finansowe

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Przychody odsetkowe:	1 339	1 546
Odsetki od lokat bankowych	218	1 430
Odsetki od pożyczek	8	3
Odsetki od należności	1 113	113
Pozostałe przychody finansowe	914	1 119
Zysk na różnicach kursowych	0	768
Dyskonto pozycji długoterminowych	209	150
Realizacja instrumentów finansowych	309	0
Poręczenia finansowe	392	201
Pozostałe	4	0
Razem	2 253	2 665

Na wzrost Realizacji instrumentów finansowych wpłynął zysk ze sprzedaży obligacji korporacyjnych.

Zgodnie z zapadłymi w 2017 roku wyrokami sądowymi, Spółka otrzymała 896 tys. PLN odsetek ustawowych.

Spadek odsetek od lokat bankowych jest efektem zwiększonego zaangażowania środków pieniężnych w działalność operacyjną (m.in. poprzez wejście w fazę realizacji nowo pozyskanych kontraktów) i tym samym mniejszego lokowania wolnych środków w oprocentowane depozyty oraz inne instrumenty finansowe takie jak np. obligacje.

2.6. Koszty finansowe

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Koszty odsetkowe:	797	446
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz zobowiązań z tytułu finansowania rzeczowych aktywów trwałych	572	440
Odsetki od zobowiązań handlowych i pozostałych	225	6
Pozostałe koszty finansowe:	1 473	634
Strata na różnicach kursowych	575	0
Dyskonto pozycji długoterminowych	537	431
Odpis na inwestycje w jednostkach podporządkowanych	0	118
Inne	361	85
Razem	2 270	1 080

Na wzrost kosztów finansowych miało wpływ m.in. powstanie strat na różnicach kursowych.

2.7. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Podatek dochodowy bieżący	-20	1 090
Podatek odroczony	685	-242
Obciążenie (uznanie) wyniku finansowego	665	848

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

W zakresie podatku dochodowego Spółka podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Spółka nie tworzy podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Rok podatkowy i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Podatek dochodowy bieżący

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Zysk (strata) brutto	1 504	2 328
Różnica pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym :	-1 504	-43 750
- różnice pomiędzy zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania wynikające z kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych i przychodów nie będących przychodami według przepisów podatkowych oraz dodatkowych przychodów i kosztów podatkowych	-365	-43 750
- inne różnice (m.in.strata z lat ubiegłych)	-1 139	0
Dochód/Strata	0	-41 422
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	0	0
Podatek dochodowy według obowiązującej stawki 19%	0	0
Podatek dochodowy zapłacony/ (zwrócony) od zysków osiągniętych za granicą	-20	978
Zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	0	0
Korekty podatku dochodowego za poprzednie okresy	0	112
Podatek dochodowy bieżący	-20	1 090

Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Bieżące aktywa podatkowe		
Należny zwrot podatku	0	0
Bieżące zobowiązania podatkowe		
Podatek do zapłaty	0	0

Saldo podatku odroczonego

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Stan podatku odroczonego na początek okresu	8 465	8 233
Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego:	22 091	13 642
Rezerwy na koszty i rozliczenia międzyokresowe bierne	9 423	8 322
Dyskonto należności	371	269
Zobowiązania z tytułu leasingu	112	314
Odpisy aktualizujące	1 156	1 401
Gwarancje, ubezpieczenia rozliczane w czasie	2 109	443
Inne	335	500
Produkcja w toku podatkowa	8 585	2 393
Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego:	21 942	13 047
Wycena kontraktów długoterminowych	12 450	3 317
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	9 104	9 333
Dyskonto zobowiązań	370	330
Inne	18	67
Niewykorzystane straty podatkowe i pozostałe ulgi do rozliczenia w przyszłych okresach:	7 654	7 870
Straty podatkowe	7 654	7 870
Ulgi podatkowe	0	0
Pozostałe	0	0
Razem różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego:	29 745	21 512
Razem różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego:	21 942	13 047
Saldo podatku odroczonego na koniec okresu	7 803	8 465
Zmiana stanu podatku odroczonego, w tym:	-662	232
- odniesiony w dochód	-685	242
- odniesiony na kapitał własny	23	-10

Podatek odroczonego ujęty w kapitale wynika z wyliczenia podatku od zysków/strat aktuarialnych zaprezentowanych w całkowitych dochodach.

3. Kontrakty, Kaucje, Rezerwy

3.1. Kontrakty budowlane

Poniższe dane dotyczą kontraktów budowlanych długoterminowych realizowanych przez Spółkę.

Wybrane dane bilansowe

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Przychody z tytułu umów o budowę na kontraktach długoterminowych za dany okres	365 760	251 545
Koszty z tytułu umów o budowę na kontraktach długoterminowych za dany okres	359 477	241 876
Zysk (strata) brutto z kontraktów długoterminowych za dany okres	6 283	9 669
Przychody z tytułu umów o budowę na kontraktach długoterminowych (narastająco)	509 228	372 108
Koszty z tytułu umów o budowę na kontraktach długoterminowych (narastająco)	498 017	371 529
Zysk (strata) brutto z kontraktów długoterminowych (narastająco)*	11 211	579
Aktywa (wybrane dane bilansowe)	90 919	28 943
- Wycena kontraktów	65 524	17 460
- Zaliczki przekazane na poczet realizowanych kontraktów	11 563	2 563
- Kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane przez odbiorców	13 832	8 920
Pasywa (wybrane dane bilansowe)	125 425	47 575
- Wycena kontraktów	475	1 413
- Rezerwy na koszty kontraktów	28 737	18 802
- Zaliczki otrzymane na poczet realizowanych kontraktów	75 126	0
- Kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane dostawcom	12 418	15 834
- Rezerwy na naprawy gwarancyjne	8 252	10 777
- Rezerwy na przewidywane straty na kontraktach	417	749

*Zysk (strata) brutto z kontraktów długoterminowych będących w trakcie realizacji na dzień bilansowy (narastająco)

3.2. Kaucje z tytułu umów o budowę

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	9 439	6 819
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	4 393	2 101
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane przez odbiorców	13 832	8 920
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	5 755	6 717
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	6 663	9 117
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane dostawcom	12 418	15 834

Zawierane przez ZUE umowy o roboty budowlane i umowy o dzieło przewidują obowiązek ustanowienia zabezpieczeń należytego i terminowego wykonania przedmiotu umowy oraz usunięcia wad i usterek w postaci pieniężnej, gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej. Przy okresach ważności gwarancji bankowych powyżej 37 miesięcy banki ustanawiają dodatkowe zabezpieczenie w postaci kaucji pieniężnej.

Dyskonto ujęte w rachunku zysków i strat

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych przez odbiorców	335	539
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych dostawcom	942	945
Korekta przychodów finansowych	0	0
Korekta kosztów finansowych	328	280
Podatek odroczone rozpoznany od powyższych korekt	62	53
Wpływ netto na rachunek zysków i strat	-266	-227

Struktura wiekowa przeterminowanych należnych kaucji z tytułu umów o budowę (wartości nominalne przed dyskontowaniem)

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane, niespłacone w okresie:		
– do 1 miesiąca	0	0
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	3
– powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	0	0
– powyżej 6 miesięcy do 1 roku	0	0
– powyżej 1 roku	293	292
Razem kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane (brutto)	293	295
Odpisy aktualizujące	-293	-295
Razem kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane (netto)	0	0

Informacja o stopie dyskontowej

Efektywna stopa procentowa w 2017 i 2016 roku zastosowana do dyskontowania kaucji gwarancyjnych wynosiła 3,5%.

3.3. Rezerwy

Rezerwy (z tytułu)	01-01-2017	Utworzenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Przekwalifikowanie	31-12-2017	Pozycja bilansu
Rezerwy długoterminowe:	8 296	1 846	128	59	-3 428	6 527	
Rezerwy na świadczenia pracownicze	740	116	0	0	0	856	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (długoterminowe)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	7 556	1 730	128	59	-3 428	5 671	Rezerwy długoterminowe
Pozostałe rezerwy	0	0	0	0	0	0	Rezerwy długoterminowe
Rezerwy krótkoterminowe:	15 656	17 431	11 930	11 468	3 428	13 117	
Rezerwy na świadczenia pracownicze	11 686	12 832	11 251	3 148	0	10 119	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (krótkoterminowe)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	3 221	291	679	3 680	3 428	2 581	Rezerwy krótkoterminowe
Rezerwa na stratę na kontraktach	749	4 308	0	4 640	0	417	Rezerwy krótkoterminowe
Pozostałe rezerwy	0	0	0	0	0	0	Rezerwy krótkoterminowe
Razem rezerwy:	23 952	19 277	12 058	11 527	0	19 644	

Rezerwa na naprawy gwarancyjne tworzona jest dla kontraktów budowlanych, dla których Spółka udzieliła gwarancji, w zależności od wartości przychodów. Wysokość rezerw może podlegać zmniejszeniu lub zwiększeniu, na podstawie prowadzonych przeglądów wykonanych robót budowlanych w kolejnych latach gwarancji. Rozwiązanie rezerw na naprawy gwarancyjne w 2017 roku wynika z analizy aktualnych ryzyk dotyczących potencjalnych napraw i usterek na kontraktach oraz upływu okresów gwarancyjnych.

W skład rezerw na świadczenia pracownicze wchodzi rezerwy na urlopy, premie, nadgodziny.

Rezerwa na stratę na kontraktach jest tworzona jeżeli budżetowane koszty przekraczają łączne przychody z tytułu umowy.

4. Należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

4.1. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Należności z tytułu dostaw i usług	103 145	65 107
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	-13 280	-14 699
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	0	4 251
Należności z tytułu kontraktów (wycena)	65 524	17 460
Zaliczki	11 563	2 563
Inne należności	4 318	255
Razem należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	171 270	74 937

Na wzrost należności z tytułu kontraktów miał głównie wpływ wzrost stopnia zaawansowania prac na nowo pozyskanych kontraktach z aktualnej perspektywy unijnej.

Na wzrost innych należności ma wpływ ustanowienie zabezpieczenia (przejęcie kwoty na zabezpieczenie na rzecz banku) pod umowę o finansowanie w wysokości 4 000 tys. PLN.

Spółka otrzymując zaliczki od Inwestorów (patrz Nota Zobowiązania) przekazuje je również do podwykonawców w celu terminowej realizacji kontraktów budowlanych.

Analiza wiekowa należności przeterminowanych, ale nie obciążonych utratą wartości

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Należności nieprzeterminowane	70 893	43 942
Należności przeterminowane, ale nie obciążone utratą wartości	18 972	6 466
1-30 dni	17 540	4 267
31-60 dni	198	240
61-90 dni	58	492
91-180 dni	0	48
181-360 dni	1	154
powyżej 360 dni	1 175	1 265
Należności przeterminowane, na które zostały utworzone odpisy aktualizujące	13 280	14 699
1-30 dni	128	9
31-60 dni	392	6
61-90 dni	167	0
91-180 dni	67	2 010
181-360 dni	926	725
powyżej 360 dni	11 600	11 949
Razem należności z tytułu dostaw i usług (brutto)	103 145	65 107
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	-13 280	-14 699
Razem należności z tytułu dostaw i usług (netto)	89 865	50 408

Koncentracja należności z tytułu dostaw i usług (brutto) przekraczających 10% ogółu należności

	Stan na 31-12-2017
Kontrahent A	62 642
Razem	62 642

Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dużą wiarygodność płatniczą kontrahenta wymienionego powyżej, która oceniana jest m.in. poprzez analizę jego sytuacji finansowej, jak również fakt spełnienia przez tą spółkę dodatkowych wymogów dotyczących rozliczania środków unijnych. Spółka realizuje kontrakty budowlane dla Kontrahenta A od wielu lat. Współwłaścicielem Kontrahenta A jest Skarb Państwa co dodatkowo podwyższa jego wiarygodność płatniczą. Wobec tego Zarząd ZUE uważa, że nie ma potrzeby tworzenia dodatkowych rezerw.

4.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	86 200	53 329
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	15 538	837
Rozliczenia międzyokresowe bierne	28 944	19 060
Zobowiązania z tytułu kontraktów (wycena)	475	1 413
Inne zobowiązania	142	101
Zaliczki	75 126	0
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	206 425	74 740

W skład poniższych pozycji wchodzi:

- Rozliczenia międzyokresowe bierne - rezerwy na koszty podwykonawców oraz rezerwy na ryzyka rozliczenia kontraktów,
- Zaliczki - przedpłaty, które ZUE otrzymała na podstawie stosownych zapisów umownych z PKP PLK. Zapisy te umożliwiły pozyskanie zaliczek na realizację kontraktów budowlanych.

Analiza wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Zobowiązania nieprzeterecinowane	71 695	50 937
Zobowiązania przeterecinowane	14 505	2 392
1-30 dni	14 367	2 138
31-60 dni	1	57
61-90 dni	0	9
91-180 dni	0	1
181-360 dni	41	4
powyżej 360 dni	96	183
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług	86 200	53 329

5. Kapitał własny

5.1. Kapitał akcyjny

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość zarejestrowanego kapitału akcyjnego i wykazanego w sprawozdaniu finansowym wyniosła 5 757 520,75 PLN.

Skład kapitału akcyjnego na dzień 16 marca 2018 roku

(dane w PLN)

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji (Prawo do dywidendy od daty rejestracji)
seria A	zwykłe na okaziciela	16 000 000	4 000 000,00	Aport	12 lipca 2002
seria B	zwykłe na okaziciela	6 000 000	1 500 000,00	Pokryte w całości wkładem pieniężnym w drodze emisji	19 października 2010
seria C	na okaziciela – „Akcje Połączeniowe”	1 030 083	257 520,75	Pokryte w całości wkładem pieniężnym w drodze emisji	20 grudnia 2013
Razem		23 030 083	5 757 520,75		

Akcje serii A, B oraz C nie są uprzywilejowane oraz nie mają ograniczonych praw do akcji.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku skład kapitału akcyjnego przedstawiał się tak samo jak na dzień 16 marca 2018 r.

5.2. Zysk (strata) przypadający na jedną akcję

(dane w PLN)

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Podstawowy zysk (strata) przypadający na jedną akcję	0,04	0,06
Zysk (strata) rozwodniony przypadający na jedną akcję	0,04	0,06

Podstawowy zysk (strata) przypadający na jedną akcję

Zysk (strata) i średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku podstawowego przypadającego na jedną akcję:

(dane w PLN)

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Zysk (strata) na jedną akcję za rok obrotowy	0,04	0,06
Zysk (strata) wykorzystany do obliczenia podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję ogółem	839 388,29	1 479 694,72
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku (straty) przypadającego na jedną akcję	23 030 083	23 030 083

Rozwodniony zysk (strata) przypadający na jedną akcję

Nie występują instrumenty rozwadniające.

5.3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Stan na początek roku obrotowego	93 837	93 837
Emisja akcji	0	0
Koszty emisji akcji	0	0
Stan na koniec roku obrotowego	93 837	93 837

W drodze emisji akcji, w dniu 1 października 2010 roku ZUE pozyskała środki w wysokości 88,5 mln PLN. Koszty emisji akcji serii B w 2010 roku wyniosły 3,1 mln PLN

W roku 2012, podobnie jak w roku 2011, Spółka nie przeprowadziła nowej emisji akcji.

W roku 2013 Spółka przeprowadziła nową emisję akcji serii C. W drodze emisji akcji, w dniu 6 grudnia 2013 roku ZUE wygenerowała agio w wysokości 9 023,5 tys. PLN. Koszty emisji akcji serii C w 2013 roku wyniosły 547,5 tys. PLN.

W latach 2014 – 2017 Spółka nie prowadziła nowej emisji akcji.

5.4. Akcje własne

Na dzień sporządzenia sprawozdania Spółka posiada 264 652 akcji własnych w wartości 2 690 tys. PLN. Spółka nabyła akcje w ramach realizowanego w 2015 roku odkupu akcji od pracowników połączonej z ZUE S.A. spółki Przedsiębiorstwo Robót Komunikacyjnych w Krakowie S.A.

Odkup realizowany był na podstawie Uchwały nr 4 NWZ Spółki z dnia 8 grudnia 2014 roku w przedmiocie upoważnienia Zarządu ZUE S.A. do wykupu akcji własnych. Wykup akcji własnych został szczegółowo opisany w Sprawozdaniu Skonsolidowanym za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku w notcie nr 25.

5.5. Zysk zatrzymany

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Stan na początek roku obrotowego zysków zatrzymanych	112 718	118 706
Podział zysku netto	1 480	15 337
Kapitał zapasowy	1 480	15 337
Kapitał rezerwowy	0	0
Pokrycie straty z lat ubiegłych	0	0
Zysk (strata) roku bieżącego	839	1 480
Pozostałe całkowite dochody netto	-96	45
Wypłata dywidendy za rok poprzedni	0	-7 513
Stan na koniec roku obrotowego	113 461	112 718

Na stan zysków zatrzymanych na koniec 2017 roku składają się:

	Okres zakończony 31-12-2017
Kapitał zapasowy (bez nadwyżki ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej)	54 798
Kapitał rezerwowy	39 435
Kapitał rezerwowy związany z całkowitymi dochodami	-165
Niepodzielone zyski (straty) z lat ubiegłych	-1 021
Zyski (straty) z lat ubiegłych dotyczące rozliczenia kapitału z aktualizacji wyceny	2 226
Zysk (strata) roku bieżącego	839
Skutki implementacji MSSF ZUE	451
Kapitał z aktualizacji wyceny	16 898
	113 461

Spółka tworzy kapitał rezerwowy zgodnie ze statutem. Na kapitał rezerwowy może być przeznaczony zysk Spółki przeznaczony do podziału w następnych okresach, bądź na pokrycie innych wydatków.

Kapitał zapasowy Spółki spełnia wymogi art. 396 ksh. Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego.

6. Zadłużenie i zarządzanie kapitałem i płynnością

W 2017 roku Spółka kontynuowała przyjętą strategię finansowania zakupów inwestycyjnych leasingiem finansowym oraz zwrotnym dostosowując okres zobowiązań z tego tytułu do aktualnie posiadanego portfela kontraktów. Mimo posiadanych czynnych linii kredytowych ZUE nie korzystała z kredytów. Głównym celem służb finansowych było natomiast pozyskanie nowych linii gwarancyjnych pozwalających na zabezpieczenie postępowania przetargowych, dobrego wykonania kontraktów i okresu gwarancji i rękojmi.

6.1. Kredyty, pożyczki otrzymane i inne źródła finansowania

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Długoterminowe	11 205	8 875
Kredyty bankowe	0	0
Pożyczki otrzymane	0	0
Zobowiązania z tytułu finansowania rzeczowych aktywów trwałych	7 714	3 292
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 491	5 583
Krótkoterminowe	8 773	5 765
Kredyty bankowe	0	0
Pożyczki otrzymane	0	0
Zobowiązania z tytułu finansowania rzeczowych aktywów trwałych	6 680	3 554
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 093	2 211
Razem	19 978	14 640

Zobowiązania z tytułu finansowania rzeczowych aktywów trwałych zawierają leasingi zwrotne, w ramach których mieszczą się umowy na wagony do oczyszczarki tłuczni w kwocie 14 600 tys. PLN oraz umowy na samochody w kwocie 682 tys. PLN.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (z wyłączeniem leasingu zwrotnego)

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Nie dłużej niż 1 rok	2 234	2 420	2 093	2 211
Od 1 roku do 5 lat	3 591	5 825	3 491	5 583
Powyżej 5 lat	0	0	0	0
Minus przyszłe obciążenia finansowe	-241	-451	0	0
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	5 584	7 794	5 584	7 794
Leasingi zaprezentowano w sprawozdaniu finansowym jako:				
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania			2 093	2 211
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania			3 491	5 583

Ogólne warunki leasingu finansowego i zwrotnego

Umowy leasingu finansowego dotyczące urządzeń produkcyjnych zawarto na okres od trzech do sześciu lat. Na zakończenie umowy Spółka ma możliwość wykupienia urządzeń po wartości wykupu. Zobowiązania Spółki w ramach leasingu finansowego są zabezpieczone tytułem własności leasingodawcy na składnikach majątku objętych leasingiem oraz wekslem własnym in blanco.

Leasing zwrotny (na potrzeby prezentacji nazwy umową na finansowanie rzeczowych aktywów trwałych)

Spółka zawierała transakcje leasingu zwrotnego z opcją wykupu na koniec okresu umowy. Transakcje te formalnie określane są jako leasing zwrotny, ale zdaniem Spółki nie stanowią one sprzedaży w rozumieniu MSR 18 i leasingu MSR 17, ze względu na brak utraty kontroli nad przedmiotami umowy w trakcie zawierania transakcji. Ryzyko i korzyści związane z aktywami będącymi przedmiotem transakcji cały czas pozostawało po stronie Spółki. W efekcie zawartych umów, w ocenie Spółki, nie doszło do przekazania prawa do użytkowania. W notach do sprawozdania finansowego transakcje te są prezentowane jako pozostałe źródła finansowania zabezpieczone na rzeczowych aktywach trwałych, które w ciągu całego okresu pozostają aktywami Spółki.

Podsumowanie umów kredytowych

Stan na 31 grudnia 2017 roku

Bank	Opis	Kwota kredytu / limitu wg umowy	Wykorzystanie na dzień 31-12-2017	Warunki oprocentowania	Termin spłaty
Kredyty w rachunku bieżącym					
mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	5 000	0	WIBOR dla kredytów międzybankowych O/N + marża banku	11-05-2018
Pozostałe kredyty					
mBank S.A. (ii)	Umowa współpracy	50 000	2 500	WIBOR 3M + marża banku	17-07-2020
	w tym:				
	sublimit na gwarancje	50 000	2 500		
	sublimit na kredyty obrotowe	30 000	0		
BGŻ BNP PARIBAS (iv)	Umowa wielocelowej linii kredytowej	170 000	71 553	WIBOR 1M + marża banku	26-10-2018
	w tym:				
	sublimit na gwarancje	170 000	71 553		
	sublimit na kredyty obrotowe	20 000	0		
PEKAO SA (i) (iii)	Umowa o Wielocelowy Limit Kredytowy	100 000	16 810	WIBOR 1M + marża banku	30-11-2018
	w tym:				
	sublimit na gwarancje	100 000	16 810		
	sublimit na kredyty obrotowe	20 000	0		
Razem wykorzystanie z tytułu kredytów			0		
Razem wykorzystanie z tytułu gwarancji			90 863		

(i) Kwotę przyznanego limitu kredytowego ZUE ma możliwość wykorzystać na gwarancje bankowe

(ii) Aneks nr 7 z dnia 23.06.2017 zwiększający przyznany limit do 50 000 tys. PLN

(iii) Aneks nr 1 z dnia 31.10.2017 zwiększający przyznany limit do 100 000 tys. PLN

(iv) Aneks nr 3 z dnia 27.10.2017r. do Umowy o finansowanie, która rozwiązuje wcześniejsze umowy wykonawcze i powołuje nową Umowę wielocelowej linii kredytowej

Zobowiązania z tytułu zawartych umów kredytowych:

1. **Kredyt w rachunku bieżącym** – zabezpieczenie w postaci weksla własnego
2. **Umowa współpracy** – zabezpieczenie w postaci:
  - a) hipoteki;
  - b) kaucji pieniężna;
3. **Umowa wielocelowej linii kredytowej** – zabezpieczenie w postaci:
  - a) weksel własny;
  - b) kaucja pieniężna dla gwarancji z terminem ważności powyżej 37 miesięcy
  - c) przejęcie kwoty na zabezpieczenie w wysokości 4 000 tys. PLN
  - d) zastaw rejestrowy na środkach trwałych należących do Kredytobiorcy
  - e) cesja praw z polisy
4. **Umowa o Wielocelowy Limit Kredytowy** – zabezpieczenie w postaci:
  - a) cesja wierzytelności;
  - b) zastaw rejestrowy na środkach trwałych należących do Kredytobiorcy
  - c) cesja praw z polisy;
  - d) kaucja pieniężna dla gwarancji z terminem ważności powyżej 37 miesięcy

6.2. Zarządzanie kapitałem

Spółka dokonuje przeglądu struktury kapitałowej każdorazowo na potrzeby finansowania dużych kontraktów. W ramach przeglądu analizowane są środki własne potrzebne na realizację działalności bieżącej, harmonogram finansowania kontraktu, a także koszt kapitału oraz rodzaje ryzyka związanego z każdą klasą kapitału.

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Długoterminowe i krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	19 978	14 640
Długoterminowe i krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	36	37
	20 014	14 677
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	116 144	61 207
Pozostałe aktywa finansowe	0	54 935
	116 144	116 142
Zadłużenie netto	-96 130	-101 465
Kapitał własny	210 366	209 623
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	-45,70%	-48,40%

Zadłużenie długo i krótkoterminowe Spółki wskazane powyżej to głównie zobowiązania z tytułu umów leasingu na zakup środków trwałych oraz zobowiązania z tytułu finansowania rzeczowych aktywów trwałych.

W wyniku większej wartości środków pieniężnych niż sumy zadłużenia na koniec 2017 roku Spółka wykazała ujemne zadłużenie netto. Do finansowania działalności bieżącej Spółka wykorzystuje głównie środki własne. Dysponuje również limitami kredytowymi, które na dzień bilansowy zostały wykorzystane głównie na gwarancje.

Zmiany zobowiązań wynikające z działalności finansowej

Tytuły	01-01-2017	Przepływy niepieniężne				31-12-2017
		Przepływy pieniężne (zmiana)	Zmiana z tytułu uzyskania/utruty kontroli	Zmiana z tytułu różnic kursowych	Przekwalifikowanie	
Długoterminowe kredyty i pożyczki oraz inne źródła finansowania	8 875	0	0	0	2 330	11 205
Długoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	0	0	0	0		0
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki oraz inne źródła finansowania	5 765	5 338	0	0	-2 330	8 773
Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	37	-1	0	0		36
Łącznie zobowiązania z tytułu finansowania	14 677	5 337	0	0	0	20 014

6.3. Transakcje niepieniężne i źródła finansowania

W 2017 roku nie wystąpiły transakcje niepieniężne dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej, które nie zostały wykazane w rachunku przepływów pieniężnych obejmowały nabycie rzeczowych aktywów trwałych w formie leasingu finansowego.

W 2016 roku transakcje niepieniężne dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej, które nie zostały wykazane w rachunku przepływów pieniężnych obejmowały nabycie rzeczowych aktywów trwałych o wartości 860 tys. PLN w formie leasingu finansowego.

6.4. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka należą:

- leasingi finansowe oraz umowy na finansowanie rzeczowych aktywów trwałych, których celem jest pozyskanie środków na sfinansowanie nakładów inwestycyjnych,
- należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i zobowiązania, a także środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają w toku bieżącej działalności Spółki.

Spółka w toku prowadzonej działalności narażona jest na różne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko cenowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Zarząd weryfikuje i ustala zasady zarządzania każdym z wyżej wymienionych ryzyk.

Ryzyko walutowe

W ramach podstawowej działalności operacyjnej Spółka dokonuje również rozliczeń w walutach obcych (przede wszystkim w euro). Zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym odbywa się głównie poprzez mechanizm zabezpieczenia naturalnego, polegającego na zawieraniu umów z kontrahentami w sposób przenoszący na nich ten rodzaj ryzyka. W przypadkach, gdy nie jest to możliwe, ekspozycja walutowa (gdy jest istotna) jest zabezpieczana na rynku finansowym poprzez wykorzystanie walutowych kontraktów terminowych.

Ryzyko walutowe – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany kursów walut, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Spółki w zakresie rynków finansowych, zmiany kursów walut, które są „realnie możliwe”, oszacowane zostały na poziomie -5% / +5% dla kursu EUR/PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego danego okresu na racjonalnie możliwe zmiany kursów walut przy założeniu niezmiennych innych czynników (wpływ na wynik roku oraz aktywa netto jest identyczny).

	Waluta	Wartość nominalna na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31 grudnia 2017	
			Deprecjacja złotówki +5%	Aprecjacja pozostałych walut -5%
Środki pieniężne	EUR	2 041	102	-102
	RBL	0	0	0
	USD	0	0	0
	HRK	1	0	0
	BGN	0	0	0
	KES	0	0	0
Zobowiązania handlowe i pozostałe	EUR	237	-12	12
Należności handlowe i pozostałe	EUR	4 282	214	-214
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto			304	-304
Podatek odroczony			-58	58
Razem			246	-246

Na dzień 31 grudnia 2017 spółka nie posiadała zabezpieczających walutowych kontraktów terminowych.

Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Spółkę z usług leasingu i wielocelowych linii kredytowych. Powyższe instrumenty finansowe oparte są o zmienne stopy procentowe i narażają Spółkę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych. Działalność zabezpieczająca podlega regularnej ocenie w celu dostosowania do bieżącej sytuacji stóp procentowych i określonej gotowości poniesienia ryzyka.

Ryzyko stóp procentowych – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Spółki w zakresie rynków finansowych, zmiany stóp procentowych, które są „racjonalnie możliwe” oszacowane zostały na dzień 31 grudnia 2017 roku na poziomie -1 / +1 punktów procentowych. Jednocześnie założono równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych na potrzeby kalkulacji wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

Poniżej podano wpływ na wynik finansowy danego okresu i aktywa netto według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

	Wartość na dzień bilansowy	Stan na 31-12-2017 roku	
		+100 pb	-100 pb
Długoterminowe kaucje z tytułu umów o budowę (dyskonto):			
– ujęte w aktywach (wartość bieżąca)	9 439	-475	509
– ujęte w zobowiązaniach (wartość bieżąca)	5 755	-227	243
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	116 144	1 161	-1 161
Pożyczki udzielone	10	0	0
Kredyty bankowe i pożyczki	0	0	0
Zobowiązania z tytułu finansowania rzeczowych aktywów trwałych	14 394	-144	144
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5 584	-56	56
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		259	-209
Podatek odroczony		-49	40
Razem		210	-169

Ryzyko cenowe

Spółka narażona jest na ryzyko cenowe związane ze wzrostem cen najczęściej kupowanych materiałów i surowców, takich jak: beton, kruszywa, elementy ze stali (m.in. słupy dla sieci trakcyjnej tramwajowej, kolejowej i energetyki wysokich napięć, słupy oświetleniowe, szyny, rozjazdy kolejowe) oraz elementy z miedzi i aluminium (m.in. kable energetyczne, liny, drut jezdny) jak również –z racji posiadania dużego parku maszynowego – paliwa płynne (olej napędowy, benzyna).

W wyniku zmian cen materiałów oraz kosztów pracy mogą ulec zmianie ceny usług świadczonych na rzecz Spółki przez firmy podwykonawcze. Ceny w umowach zawartych z inwestorami są stałe przez cały okres realizacji kontraktu (najczęściej od 6 do 36 miesięcy), z kolei umowy z podwykonawcami mogą być zawierane w terminach późniejszych, w miarę postępu poszczególnych prac. Spółka zabezpiecza się przed ryzykiem cenowym rozwijając działalność handlową prowadzoną przez podmiot zależny.

Spółka zabezpiecza się przed ryzykiem cenowym zawierając umowy ramowe na dostawę kluczowych materiałów.

Biorąc pod uwagę dostępne dane rynkowe, na podstawie wiedzy i doświadczenia Spółki ryzyko cenowe ocenia się jako umiarkowane.

Ryzyko kredytowe

Spółka współpracuje, zarówno w ramach transakcji pieniężnych, jak i kapitałowych z instytucjami finansowymi o wysokiej wiarygodności dążąc do ograniczania koncentracji ryzyka kredytowego. Aktywami finansowymi Spółki, które są narażone na podwyższone ryzyko kredytowe, są należności z tytułu dostaw i usług (z wyłączeniem należności od zamawiających (inwestorów) w ramach inwestycji realizowanych zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych). W Spółce funkcjonują procedury oceny i weryfikacji ryzyka kredytowego zarówno z Zamawiającym jaki i dostawcami na etapie ofertowym, oraz w trakcie realizacji.

Każdy kontrahent, przed podpisaniem umowy, jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. W przypadku negatywnej oceny zdolności płatniczych kontrahenta, przystąpienie do kontraktu jest uzależnione co najmniej od ustanowienia adekwatnych zabezpieczeń finansowych lub majątkowych. Ponadto, dąży się, aby w umowach z inwestorami zawierane były klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w regulowaniu należności za wykonane usługi. W miarę możliwości tworzy się również zapisy umowne warunkujące dokonywanie płatności podwykonawcom od wpływu środków pieniężnych od inwestora.

Ryzyko utraty płynności

W celu ograniczania ryzyka utraty płynności, Spółka utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych, zawiera umowy o wielocelowe linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Spółka wykorzystuje środki własne, kredyty lub długoterminowe umowy leasingu finansowego zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów. Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz przepływów pieniężnych.

Struktura zapadalności zobowiązań finansowych przedstawiona została w Nocie 7.14 Instrumenty Finansowe.

6.5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	105 144	52 707
Lokaty do 3 miesięcy	11 000	8 500
RAZEM	116 144	61 207

Środki pieniężne na koniec 2016 roku nie uwzględniają posiadanych przez ZUE obligacji korporacyjnych w kwocie 54 935 tys. PLN (Pozostałe aktywa finansowe).

Dodatkowo na rachunkach powierniczych prowadzonych przez Spółkę przechowywane są na dzień 31 grudnia 2017 roku środki pieniężne w kwocie 9 998 tys. PLN należne ZUE i konsorcjantom. Spółka nie sprawuje nad tymi środkami pieniężnymi pełnej kontroli i nie może nimi swobodnie dysponować bez zgody konsorcjum, dlatego zdaniem Spółki te środki pieniężne nie spełniają definicji aktywa i nie są prezentowane w bilansie na dzień 31 grudnia 2017 roku. Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie występowały środki pieniężne na rachunkach powierniczych prowadzonych przez Spółkę.

Omówienie pozycji rachunku przepływów pieniężnych

Na wielkość przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej na poziomie 15 990 tys. PLN miały głównie wpływ zmiany stanu kaucji, należności i zobowiązań w związku z wejściem w fazę realizacji nowo pozyskanych kontraktów jak również w związku z rozliczeniem kontraktów zakończonych w IV kwartale 2017 r.

Na dodatnie przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej w wysokości 34 574 tys. PLN miało wpływ głównie zakończenie i rozliczenie ulokowania środków pieniężnych Spółki w obligacje korporacyjne.

Na przepływy z działalności finansowej na poziomie 4 765 tys. PLN wpływ miał głównie otrzymany leasing zwrotny na sfinansowanie zakupu środków trwałych oraz spłata zobowiązań wynikających z umów leasingowych.

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	16 069	-33 820
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	34 495	-64 097
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	4 765	-11 355
Przepływy pieniężne netto razem	55 329	-109 272
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	61 207	169 795
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	116 144	61 207

W wyniku powyższych zmian stan środków pieniężnych w ZUE zwiększył się o kwotę 54 937 tys. PLN w stosunku do końca 2016 roku.

7. Pozostałe noty do sprawozdania finansowego

7.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość brutto	Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2017 roku	0	24 542	46 704	50 854	1 949	124 049	518	2 967	127 534
Zwiększenie stanu	0	34	219	16 945	148	17 346	4 010	3 705	25 061
Przekazanie na środki trwałe	0	0	0	0	0	0	1 326	2 967	4 293
Zbycie/Likwidacja	0	0	963	704	28	1 695	0	0	1 695
Stan na 31 grudnia 2017 roku	0	24 576	45 960	67 095	2 069	139 700	3 202	3 705	146 607

Umorzenie	Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2017 roku	0	6 920	18 207	20 509	1 563	47 199	0	0	47 199
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	0	0	713	614	24	1 351	0	0	1 351
Koszty amortyzacji	0	790	3 073	4 748	144	8 755	0	0	8 755
Stan na 31 grudnia 2017 roku	0	7 710	20 567	24 643	1 683	54 603	0	0	54 603

Wartość bilansowa	Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2017 roku	0	17 622	28 497	30 345	386	76 850	518	2 967	80 335
Stan na 31 grudnia 2017 roku	0	16 866	25 393	42 452	386	85 097	3 202	3 705	92 004

Spółka nie dokonywała odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości w okresie sprawozdawczym.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość zobowiązań zaciągniętych w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych wynosiła 742 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość bilansowa brutto, w pełni zamortyzowanych, rzeczowych aktywów trwałych, a będących nadal w użytkowaniu wyniosła 9 759 tys. PLN.

Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Rzeczowe aktywa trwałe, które stanowią zabezpieczenie umów bankowych zostały opisane w notcie 7.20. Zobowiązania Spółki wynikające z leasingu finansowego oraz zobowiązania z tytułu finansowania rzeczowych aktywów trwałych (ujęte w notcie 6.1) zostały zabezpieczone tytułem własności leasingodawcy do aktywów wynajmowanych w ramach leasingu (środki transportu, maszyny i urządzenia).

7.2. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna

Wartość brutto	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2017 roku	126	5 228	5 186	0	0	0	10 540
Zwiększenie stanu	0	0	11	0	0	0	11
Utrata wartości	0	0	-2 200	0	0	0	-2 200
Zbycie/Likwidacja	0	0	0	0	0	0	0
Stan na 31 grudnia 2017 roku	126	5 228	7 397	0	0	0	12 751

Umorzenie	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2017 roku	0	1 333	1 858	0	0	0	3 191
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	0	0	0	0	0	0	0
Koszty amortyzacji	0	172	293	0	0	0	465
Stan na 31 grudnia 2017 roku	0	1 505	2 151	0	0	0	3 656

Wartość bilansowa	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2017 roku	126	3 895	3 328	0	0	0	7 349
Stan na 31 grudnia 2017 roku	126	3 723	5 246	0	0	0	9 095

Na dzień 31 grudnia 2017 nieruchomości inwestycyjne obejmowały następujące nieruchomości:

- nieruchomość położona w Kościelisku (działki nr 2001 i 2491)
- nieruchomość położona w Poznaniu (działka nr 2/1)

Wszystkie nieruchomości inwestycyjne Spółki stanowią jej własność lub są w użytkowaniu wieczystym.

W 2017 roku Spółka rozwiązała częściowo odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości w kwocie 2 200 tys. PLN ze względu na zmianę wartości szacunkowych. Łączna wartość odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości na nieruchomość inwestycyjną wynosi 1 770 tys. PLN. Nieruchomości inwestycyjne zostały wycenione wg modelu ceny nabycia, pomniejszonej o odpisy aktualizujące. Przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wynosiły 379 tys. PLN w 2017 roku (376 tys. PLN w 2016 roku). Koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnej wynosiły 790 tys. PLN (891 tys. PLN w 2016 roku).

7.3. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie posiadała aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

7.4. Wartości niematerialne

Struktura wartości niematerialnych:

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	557	971
- oprogramowanie komputerowe	557	971
Inne wartości niematerialne, w tym	8 037	8 148
- prawo użytkowania wieczystego	8 037	8 148
Razem	8 594	9 119

Tabela ruchu wartości niematerialnych:

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne WNIP - oprogramowanie	Razem
Wartość brutto			
Stan na 1 stycznia 2017 roku	9 038	3 906	12 944
Zwiększenie stanu	0	8	8
Zbycie/Likwidacja	0	2	2
Stan na 31 grudnia 2017 roku	9 038	3 912	12 950
Umorzenie i utrata wartości			
Stan na 1 stycznia 2017 roku	890	2 935	3 825
Koszty amortyzacji	111	422	533
Zbycie/Likwidacja	0	2	2
Stan na 31 grudnia 2017 roku	1 001	3 355	4 356
Wartość bilansowa			
Stan na 1 stycznia 2017 roku	8 148	971	9 119
Stan na 31 grudnia 2017 roku	8 037	557	8 594

Spółka nie dokonywała odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości.

7.5. Wartość firmy

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Według kosztu		
Wartość firmy PRK	31 172	31 172
Stan na koniec okresu sprawozdawczego	31 172	31 172

W dniu 20 grudnia 2013 roku nastąpiło prawne połączenie ZUE z PRK. Objęcie kontroli w PRK przez ZUE nastąpiło w 2010 roku.

Wartość firmy w kwocie 31 171 913,65 PLN oraz Prawa Wieczystego Użytkowania Gruntów (różnica w wartości godziwej aktywów netto na dzień przejęcia) w kwocie 15 956 312,00 PLN (skorygowane o aktywo na podatek odroczone) ujawnione w jednostkowym sprawozdaniu finansowym na dzień połączenia były obliczone na dzień objęcia kontroli nad spółką zależną PRK przez ZUE w 2010 roku i wynikają ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zmiany udziałowe w wyniku połączenia zostały ujęte jako zmiany kapitałowe.

Połączenie ZUE i PRK było połączeniem jednostek pod wspólną kontrolą.

Wartość firmy w całości przypisana jest do segmentu działalności budowlanej.

Roczny test utraty wartości

Test przeprowadzono w oparciu o model przepływów pieniężnych (FCFF) w pięcioletnim horyzoncie czasowym. Zgodnie z przyjętymi w Spółce zasadami wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne na potrzeby szacunku przyjęto wg wartości użytkowej.

Wartość odzyskiwalną ustalono metodą bieżącej wartości przyszłych (zdyskontowanych) przepływów pieniężnych. Stopa średnio ważonego kosztu kapitału uwzględniająca prognozowaną strukturę i koszt finansowania oraz ryzyka rynkowe przyjęto na poziomie 10 %.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne, mające wpływ na długotrwałe utrzymywanie się kapitalizacji Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej, na dzień 31 grudnia 2017 Spółka przeprowadzono testy na utratę wartości aktywów Spółki.

Wynik przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2017 roku zgodnie z MSR 36 Utrata wartości aktywów, testów na utratę wartości wskazał brak ryzyka utraty bilansowej wartości aktywów Spółki.

Wrażliwość na zmiany założeń

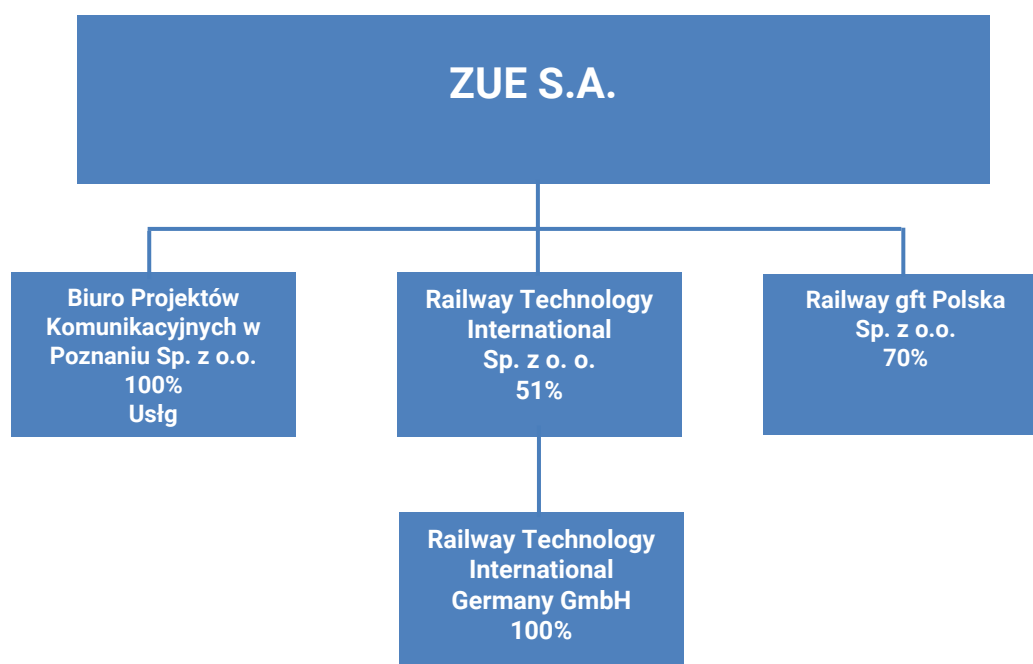
W przypadku oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, kierownictwo jest przekonane, iż żadna racjonalnie możliwa zmiana jakiegokolwiek kluczowego założenia wyceny nie spowoduje, że wartość bilansowa tego ośrodka znacząco przekroczy jego wartość odzyskiwalną.

7.6. Inwestycje w jednostkach podporządkowanych

Informacje o podmiotach zależnych Spółki

Na dzień bilansowy ZUE posiada inwestycje w spółkach zależnych. Grupa Kapitałowa powstała w dniu 6 stycznia 2010 roku (data nabycia od Skarbu Państwa 85% akcji w kapitale zakładowym Przedsiębiorstwa Robót Komunikacyjnych w Krakowie S.A.).

Struktura Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień przyjęcia niniejszego sprawozdania przedstawiała się następująco:

Podmiotami zależnymi Emitenta na dzień bilansowy są:

Spółka zależna – Biuro Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 15 czerwca 2009 roku w Kancelarii Notarialnej w Krakowie, Rynek Główny 30 (Rep. A Nr 5322/2009). Siedzibą jednostki jest Poznań. Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000332405.

Spółka zależna – Railway gft Polska Sp. z o.o. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 21 października 2014 roku w Kancelarii Notarialnej w Krakowie, ul. Lubicz 3 (Rep. A Nr 3715/2014). Siedzibą jednostki jest Kraków. Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000532311.

Spółka zależna – Railway Technology International Sp. z o.o. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 20 lipca 2011 roku w Kancelarii Notarialnej w Warszawie, al. Jerozolimskie 29/26 (Rep. A Nr 2582/2011). Siedzibą jednostki jest Kraków. Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000397032.

Spółka zależna (pośrednio poprzez RTI) – Railway Technology International Germany GmbH została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 8 maja 2012 roku w Kancelarii Notarialnej w Radebeul w Niemczech, Rathenaustrasse 6 (Nr 1090/2012). Siedzibą jednostki jest Görlitz, Niemcy. W dniu 1 czerwca 2017 roku spółka RTI zmieniała siedzibę z Hamburga na Görlitz.

Czas trwania działalności poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości. Rokiem obrotowym dla spółki dominującej oraz spółek wchodzących w skład Grupy jest rok kalendarzowy.

Nazwa jednostki	Podstawowa działalność	Miejsce rejestracji i prowadzenia działalności	Udziały %		Wartość wg kosztu historycznego	
			Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Railway GFT Polska Sp. z o.o.	Działalność handlowa	Kraków	70%	70%	210	210
Biuro Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o.	Tworzenie kompleksowych dokumentacji projektowych	Poznań	100%	100%	8 762	8 762
Railway Technology International Sp. z o.o.	Działalność holdingowa	Kraków	51%	51%	118	118
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych					9 090	9 090
Odpis na udziały BPK Poznań (narastająco)					8 762	8 762
Odpis na udziały RTI (narastająco)					118	118
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych z uwzględnieniem odpisów					210	210

ZUE jest uprawniona do kierowania polityką finansową i operacyjną BPK Poznań i Railway gft w związku z faktem, iż jest posiadaczem odpowiednio 100% i 70% udziałów w tych spółkach.

ZUE jest w posiadaniu 51% udziałów spółki Railway Technology International Sp. z o.o. Ze względu na nieistotny wpływ danych finansowych jednostki zależnej Railway Technology International Sp. z o.o. na sytuację majątkową i finansową Grupy spółka ta nie podlega konsolidacji na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Railway Technology International Sp. z o.o. jest w posiadaniu 100% udziałów spółki Railway Technology International Germany GmbH. Ze względu na nieistotny wpływ danych finansowych jednostki zależnej Railway Technology International Germany GmbH na sytuację majątkową i finansową Grupy spółka ta nie podlega konsolidacji na dzień 31 grudnia 2017 roku.

7.7. Pozostałe aktywa finansowe

	Obrotowe	
	Stan na	Stan na
	31-12-2017	31-12-2016
Dłużne instrumenty finansowe	0	54 935
Inne	0	0
Razem	0	54 935

Na dzień 31 grudnia 2016 Spółka posiadała dłużne instrumenty finansowe obejmujące obligacje korporacyjne, które zostały sprzedane w 2017 roku.

7.8. Pozostałe aktywa

	Obrotowe	
	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Rozliczenia międzyokresowe czynne	772	1 198
Inne należności	137	0
Razem	909	1 198

Na wartość krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych składają się głównie pozycje ubezpieczeń majątkowych.

7.9. Pożyczki udzielone

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanim	66	58
Pożyczki udzielone innym podmiotom	279	289
Odpisy z tytułu utraty wartości	-335	-58
Razem	10	289

Pożyczki udzielone zawierają kapitał i odsetki naliczone na dzień bilansowy.

7.10. Zapasy

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Towary, materiały i surowce	23 706	5 239
Produkcja w toku	334	759
Wyroby gotowe	199	198
Razem	24 239	6 196

Wzrost zapasów jest efektem gromadzenia zapasów na realizowanych i wchodzących w fazę realizacji kontraktach. Zakupy materiałów strategicznych takich jak kruszywo, podkłady kolejowe, szyny czy rozjazdy są zabezpieczane przez podpisywanie długoterminowych umów ramowych. Zakup ww. materiałów, jest elementem strategii obniżającej ryzyko wzrostu cen w sytuacji ograniczonej podaży w okresie kumulacji realizacji robót kolejowych w najbliższych latach.

7.11. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Bieżące	
	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Zobowiązania z tytułu dywidend	36	37
Razem	36	37

7.12. Pozostałe zobowiązania

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Pozostałe zobowiązania	350	630
Razem	350	630

Pozostałe zobowiązania długoterminowe w wysokości 350 tys. PLN (w 2016 roku 630 tys. PLN) wynikają z zakupu nieruchomości od spółki zależnej.

7.13. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych

Począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku, w związku ze zmianami wprowadzonymi do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” Spółka ujmuje zyski i straty aktuarialne w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Odprawy emerytalno-rentowe wypłacane są pracownikom w przypadku odejścia na rentę lub emeryturę. Należna kwota odprawy jest iloczynem podstawy wymiaru odprawy z dnia nabycia uprawnienia do wypłaty i odpowiedniego współczynnika, rosnącego wraz ze stażem pracy danego pracownika.

Ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych:

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Odprawy emerytalno – rentowe, w tym:	953	813
– wartość bieżąca zobowiązania na dzień bilansowy	953	813
– zyski / (straty) aktuarialne nieujęte na dzień bilansowy	0	0
– koszty przeszłego zatrudnienia nieujęte na dzień bilansowy	0	0
Świadczenia pracownicze	16 087	16 489
– rezerwa na niewykorzystane urlopy	4 063	3 594
– rezerwa na premie, nadgodziny	5 959	8 019
– wynagrodzenia	3 126	2 648
– świadczenia ZUS, inne	2 939	2 228
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych ogółem	17 040	17 302
w tym:		
– część długoterminowa	856	740
– część krótkoterminowa	16 184	16 562

Główne założenia aktuarialne przyjęte do wyliczenia zobowiązań z tytułu odpraw emerytalno-rentowych

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Stopa dyskonta	3,27%	3,41%
Przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	2,5%	2,5%

Odprawy emerytalno-rentowe

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	813	863
Koszty odsetek	27	24
Koszty bieżącego zatrudnienia	83	70
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	116
Wypłacone świadczenia	-89	-204
(Zyski) / straty aktuarialne	119	-56
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	953	813

Obciążenia w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych przedstawiają się następująco:

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Koszty bieżącego zatrudnienia	83	70
Koszty odsetek	27	24
(Zyski) / straty aktuarialne do ujęcia w okresie	119	-56
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	116
Koszty ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	229	154
Kwota ujęta w zysku lub stracie	110	210
Kwota ujęta w pozostałych całkowitych dochodach (bez podatku odroczonego)	119	-56
	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Kwota ujęta w pozostałych całkowitych dochodach	119	-56
Podatek odroczone	-23	11
Zyski (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	96	-45

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe tworzona jest na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego.

7.14. Instrumenty finansowe

Poniżej przedstawiono wartości bilansowe wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Stan na 31 grudnia 2017 roku

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu
Kaucje z tytułu umów o budowę (przed dyskontem)	0	0	14 167	0	13 360
Należności z tytułu dostaw i usług	0	0	103 145	0	0
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	0	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania finansowe	0	0	0	0	36
Pożyczki udzielone	0	0	10	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0	116 144	0	0	0
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	0	0	0	0	19 978
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	0	0	0	86 200
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	0	0	0	0	15 538
Ogółem	0	116 144	117 322	0	135 112

Stan na 31 grudnia 2016 roku

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu
Kaucje z tytułu umów o budowę (przed dyskontem)	0	0	9 459	0	16 779
Należności z tytułu dostaw i usług	0	0	65 107	0	0
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	0	0	4 251	0	0
Dłużne instrumenty finansowe - obligacje bankowe	0	0	54 935	0	0
Pozostałe zobowiązania finansowe	0	0	0	0	37
Pożyczki udzielone	0	0	289	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0	61 207	0	0	0
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	0	0	0	0	14 640
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	0	0	0	53 329
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	0	0	0	0	837
Ogółem	0	61 207	134 041	0	85 622

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Spółka nie dokonywała reklasyfikacji instrumentów finansowych.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wycenianych według zamortyzowanego kosztu (przed dyskontem)

	Stan na	Stan na
	31-12-2017	31-12-2016
Struktura wiekowa		
– poniżej 1 roku	117 114	68 902
– od 1 do 3 lat	14 178	13 341
– od 3 do 5 lat	2 237	1 444
– powyżej 5 lat	1 583	1 935
Ogółem	135 112	85 622

Instrumenty pochodne

W 2017 i 2016 roku Spółka nie zawierała transakcji na instrumentach pochodnych.

7.15. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Transakcje handlowe

W roku obrotowym wystąpiły następujące transakcje handlowe pomiędzy stronami powiązаныmi:

	Należności		Zobowiązania	
	Stan na		Stan na	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Railway GFT	178	69	4 919	21 816
BPK Poznań	1 351	13	1 329	1 149
RTI	0	0	0	0
RTI Germany	0	0	0	0
Wiesław Nowak	0	0	0	0
Ogółem	1 529	82	6 248	22 965

	Przychody		Zakupy	
	Okres zakończony		Okres zakończony	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Railway GFT	439	572	32 776	74 961
BPK Poznań	555	572	2 470	870
RTI	3	3	0	0
RTI Germany	0	0	0	113
Wiesław Nowak	0	0	468	0
Ogółem	997	1 147	35 714	75 944

	Pożyczki udzielone		Przychody finansowe z tytułu odsetek od pożyczek	
	Stan na		Stan na	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
Railway GFT	0	0	0	0
BPK Poznań	0	0	0	0
RTI	10	0	0	0
RTI Germany	56	58	1	0
Wiesław Nowak	0	0	0	0
Ogółem	66	58	1	0

W okresie sprawozdawczym ZUE oraz jednostki zależne nie zawierały transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

W okresie sprawozdawczym ZUE dokonała z podmiotami powiązаныmi następujących transakcji sprzedaży w zakresie:

- o Usług projektowych,
- o Czynnów za wynajem pomieszczeń wraz z mediami i usługami telefonicznymi,
- o Usług finansowych.

W okresie sprawozdawczym ZUE dokonała z podmiotami powiązаныmi transakcji zakupu w zakresie:

- o Zakupu materiałów stosowanych przy budowie i remontach torowisk,

- o Usług projektowych,
- o Usług poligraficznych,
- o Usług szkoleniowych,
- o Usług sprzętowych,
- o Usług transportowych,
- o Usług zgrzewania szyn,
- o Wyposażenia pomieszczeń biurowych,
- o Środków transportu (samochód),
- o Usług przewozowych.

W okresie sprawozdawczym ZUE dokonywała transakcji sprzedaży do RTI w zakresie wynajmu pomieszczeń na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego zawartej w dniu 31 grudnia 2015 roku.

W okresie sprawozdawczym ZUE dokonywała transakcji sprzedaży do BPK Poznań w zakresie wynajmu pomieszczeń na podstawie umowy najmu zawartej w dniu 01 października 2015 roku oraz na podstawie umowy najmu lokalu zawartej w dniu 07 kwietnia 2010 roku wraz z późniejszymi aneksami.

W dniu 2 stycznia 2017 roku, pomiędzy ZUE a RTI Germany została zawarta umowa pożyczki, na mocy której RTI Germany otrzymało pożyczkę o charakterze celowym w kwocie 1 tys. EUR z terminem spłaty do dnia 31 marca 2017 roku. Wypłata pożyczki nastąpiła w dniu 5 stycznia 2017 roku. Pożyczka wraz z odsetkami została spłacona w dniu 27 marca 2017 roku.

W dniu 30 marca 2017 roku, pomiędzy ZUE a Panem Wiesławem Nowakiem została zawarta umowa sprzedaży, na mocy której ZUE nabyła samochód. Wartość transakcji: 468 tys. PLN. Zapłata nastąpiła w dniu 3 kwietnia 2017 roku.

W dniu 26 maja 2017 roku, pomiędzy ZUE a RTI została zawarta umowa pożyczki, na mocy której RTI otrzymało pożyczkę o charakterze celowym w kwocie 5 tys. PLN z terminem spłaty do dnia 20 grudnia 2018 roku. Wypłata pożyczki nastąpiła w dniu 26 maja 2017 roku.

W dniu 19 czerwca 2017 roku, pomiędzy ZUE a RTI Germany został zawarty aneks nr 2 do umowy pożyczki z dnia 31 maja 2016 roku. Przedmiotowy aneks wydłuża termin spłaty do dnia 20 czerwca 2018 roku.

W dniu 10 sierpnia 2017 roku, pomiędzy ZUE (wynajmujący) a RGFT (najemca) została zawarta umowa najmu lokalu użytkowego. Data wejście umowy w życie – 1 października 2017 roku.

W dniu 7 grudnia 2017 roku, pomiędzy ZUE a RTI została zawarta umowa pożyczki, na mocy której RTI otrzymało pożyczkę o charakterze celowym w kwocie 5 tys. PLN z terminem spłaty do dnia 20 grudnia 2018 roku. Wypłata pożyczki nastąpiła w dniu 7 grudnia 2017 roku.

ZUE S.A. jest spółką wiodącą w Grupie ZUE, w razie potrzeby udziela poręczeń za jednostki zależne. Poręczenia te stanowią dodatkowe zabezpieczenie umów kredytowych oraz gwarancji udzielanych spółkom zależnym. Łączna wartość poręczeń, o których mowa powyżej na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 20 421 tys. PLN.

7.16. Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej według stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu

Na dzień 16 marca 2018 roku ZUE jest stroną toczących się postępowań sądowych dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności ZUE których łączna wartość wynosi 51 488 tys. PLN a tym samym przekracza 10% kapitałów własnych ZUE. Łączna wartość postępowań w grupie zobowiązań wynosi 299 tys. PLN a łączna wartość postępowań w grupie wierzytelności wynosi 51 189 tys. PLN.

Toczące się postępowania sądowe są związane z działalnością operacyjną Spółki.

Sprawy sądowe zostały szczegółowo opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

7.17. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia Członków Zarządu i pozostałych członków naczelnego kierownictwa w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	Okres	Wynagrodzenie	Okres	Wynagrodzenie
Zarząd				
Wiesław Nowak	01.2017-12.2017	1 190	01.2016-12.2016	1 074
Anna Mroczek	01.2017-12.2017	520	01.2016-12.2016	525
Jerzy Czeremuga	01.2017-12.2017	437	01.2016-12.2016	514
Maciej Nowak	01.2017-12.2017	518	01.2016-12.2016	514
Marcin Wiśniewski	01.2017-12.2017	462	01.2016-12.2016	543
Prokurenci				
Barbara Nowak	01.2017-5.06.2017	125	01.2016-12.2016	286
Magdalena Lis	6.06.2017-12.2017	132	01.2016-12.2016	nie dotyczy
Rada Nadzorcza				
Mariusz Szubra	01.2017-12.2017	12	01.2016-12.2016	12
Magdalena Lis	01.2017-5.06.2017	94	01.2016-12.2016	148
Barbara Nowak	6.06.2017-12.2017	144	01.2016-12.2016	nie dotyczy
Bogusław Lipiński	01.2017-12.2017	49	01.2016-12.2016	181
Piotr Korzeniowski	01.2017-12.2017	12	01.2016-12.2016	12
Michał Lis	01.2017-12.2017	116	01.2016-12.2016	128
Razem		3 811		3 937

Wynagrodzenia Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza, natomiast płace kadry kierowniczej najwyższego szczebla określa Prezes Zarządu będący jednocześnie głównym akcjonariuszem Spółki, w zależności od wyników uzyskanych przez poszczególne osoby oraz od trendów rynkowych.

Podane powyżej wynagrodzenia Pani Magdaleny Lis, Pani Barbary Nowak, Pana Bogusława Lipińskiego oraz Pana Michała Lisa są wynagrodzeniami z tytułu umowy o pracę powiększonymi o wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej.

Na dzień bilansowy w Spółce nie występują zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających i nadzorujących oraz o zobowiązania zaciągnięte w związku z tymi emeryturami.

7.18. Informacja dotycząca dywidendy

15 marca 2017 roku Zarząd ZUE podjął uchwałę w sprawie rekomendowania Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Spółki przeznaczenia zysku netto za rok obrotowy 2016 w wysokości 1,5 mln PLN w całości na kapitał zapasowy. Rada Nadzorcza ZUE pozytywnie zaopiniowała ww. rekomendację Zarządu ZUE.

6 czerwca 2017 r. odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie ZUE S.A., które podjęło uchwałę w sprawie przeznaczenia zysku netto za rok obrotowy 2016 zgodnie z ww. rekomendacją Zarządu ZUE.

7.19. Umowy leasingu operacyjnego

Spółka jako leasingobiorca

Leasing operacyjny dotyczy prawa wieczystego użytkowania nieruchomości:

- niezabudowanej położonej w Krakowie obręb 25 stanowiącej działki nr 121/1, 121/3, 121/4, 122/1, 122/2, 137/2, 162/1, 162/5 – KW nr KR1P/00204399/8 i KR1P/00199773/5,
- zabudowanej położonej w Krakowie obręb 4 stanowiącej działki nr 527/26 – KW nr 185225,
- niezabudowanej położonej w Kościelisku stanowiącej działki nr 2001, 2491 – KW nr 10662 i 10740,
- zabudowanej położonej w Poznaniu stanowiącej działkę nr 2/1 - KW PO1P/00114066/6.

Warunki leasingu

Dla nieruchomości gruntowej położonej w Krakowie w obrębie 25 oznaczonej jako działki nr 121/1, 121/3, 121/4, 122/1, 122/2, 137/2, 162/1, 162/5 została ustalona roczna opłata za użytkowanie wieczyste w wysokości 163 tys. PLN. Prawo użytkowania wieczystego do 2089 roku.

Dla nieruchomości gruntowej położonej w Krakowie w obrębie 4 oznaczonej jako działki nr 527/26 została ustalona roczna opłata za użytkowanie wieczyste w wysokości 95 tys. PLN. Prawo użytkowania wieczystego do 2089 roku.

Dla nieruchomości gruntowej położonej w Kościelisku oznaczonej jako działki nr 2001 i 2491 została ustalona roczna opłata za użytkowanie wieczyste w wysokości 84 tys. PLN. Prawo użytkowania wieczystego do 2089 roku.

Dla nieruchomości gruntowej położonej w Poznaniu oznaczonej jako działkę nr 2/1 została ustalona roczna opłata za użytkowanie wieczyste w wysokości 23 tys. PLN. Prawo użytkowania wieczystego do 2089 roku.

Płatności ujęte w kosztach

	Okres zakończony 31-12-2017	Okres zakończony 31-12-2016
Minimalne opłaty za prawo wieczystego użytkowania gruntu	366	314
Razem	366	314

Zobowiązania z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie gruntu

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
Do 1 roku	366	314
Od 1 roku do 5 lat	1 464	1 257
Ponad 5 lat	24 516	21 365
Razem	26 346	22 936

7.20. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa warunkowe

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
gwarancje	36 309	27 489
poręczenia	0	0
weksle	6 756	4 364
hipoteki	0	0
zastawy	0	0
Razem	43 065	31 853

Aktywa warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń obejmują wystawione przez banki i towarzystwa ubezpieczeniowe na rzecz ZUE gwarancje, które stanowią zabezpieczenie roszczeń ZUE w stosunku do tych podmiotów z tytułu podwykonawstwa usług budowlanych oraz na zabezpieczenie zwrotu otrzymanych zaliczek. Ponadto otrzymane weksle stanowią min. zabezpieczenie dostawy maszyn.

Zobowiązania warunkowe

	Stan na 31-12-2017	Stan na 31-12-2016
gwarancje	477 103	195 670
poręczenia	18 421	15 709
weksle	317 684	110 290
hipoteki	54 259	201 017
zastawy	13 048	0
Razem	880 515	522 686

Zobowiązania warunkowe z tytułu gwarancji na rzecz innych jednostek to przede wszystkim gwarancje wadialne, należytego wykonania i usunięcia wad i usterek, płatności, zwrotu zaliczki, wystawione przez towarzystwa ubezpieczeniowe i banki na rzecz kontrahentów Spółki na zabezpieczenie ich roszczeń w stosunku do Spółki, głównie z tytułu umów budowlanych oraz handlowych. Towarzystwom ubezpieczeniowym i bankom przysługuje roszczenie zwrotne z tego tytułu wobec Spółki.

Zobowiązania warunkowe z tytułu poręczeń stanowią zabezpieczenie kredytów i gwarancji, które ZUE jako spółka dominująca w Grupie poręczyła za spółki z Grupy na rzecz banków i towarzystw ubezpieczeniowych.

Wystawione weksle własne stanowią zabezpieczenie spłaty zobowiązań wobec banków oraz wobec strategicznych klientów.

Hipoteki stanowią dodatkowe zabezpieczenie umów kredytowych zawartych z mBank SA oraz umowy ubezpieczeniowej zawartej z PZU SA.

W dniu 10 kwietnia 2017 roku został podpisany aneks do umowy z 10 grudnia 2015 roku o finansowanie z BGŻ BNP Paribas S.A., na podstawie którego zabezpieczenie umowy w postaci ustanowionej hipoteki zostało zastąpione zabezpieczeniem w postaci przejęcia kwoty na zabezpieczenie. Tym samym w dniu 30 maja 2017 roku hipoteka została wykreślona.

Zastawy Rejestrowe ustanowione zostały w związku z podpisaniem Aneksów z Bankami BGŻ BNP PARIBAS oraz PEKAO zwiększających przyznane limity gwarancyjne. Przedmiotami zastawów rejestrowych są m.in. wagony, palownica i pociąg sieciowy.

8. Pozostałe noty objaśniające

8.1. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

8.1.1. Oświadczenie o zgodności

Sprawozdanie finansowe Spółki obejmujące okres zakończony 31 grudnia 2017 roku oraz dane porównywalne za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 roku, zostały sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

8.1.2. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w okresie sprawozdawczym

Następujące zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w roku 2017:

- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”** - inicjatywa w odniesieniu do ujawnień - zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** - ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat - zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014 - 2016)”** - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Wyżej wymienione zmiany do istniejących standardów nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe jednostki za 2017 rok.

8.1.3. Standardy i Interpretacje opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe ZUE nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 9 Instrumenty Finansowe** (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **MSSF 15 Przychody z umów z klientami** (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **MSSF 16 Leasing** (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe** (opublikowano 12 września 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,

- **Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami** (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji** (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach** będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy** będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej** (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Spółka postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych nowych standardów oraz zmian do istniejących standardów. Wpływ standardów MSSF 9, MSSF 15 i MSSF 16 został opisany w punkcie 8.1.5.

8.1.4. Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 16 marca 2018 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- **MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe** (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem** (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- **KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki** (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe** (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,
- **KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku)** - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą** (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach** (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017** (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- **Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu** (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

8.1.5. Wpływ zastosowania nowych standardów rachunkowości na sprawozdanie finansowe Spółki.

Wpływ MSSF 15 "Przychody z umów z klientami"

Od 1 stycznia 2018 roku obowiązuje MSSF 15, który zastępuje MSR 11 "Umowy o usługę budowlaną" oraz MSSF 18 „Przychody”. Ujęcie przychodu zgodnie z MSSF 15 powinno przedstawiać transakcję przeniesienia towarów lub usług na klienta (Zamawiającego) w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, którego podmiot spodziewa się w zamian za towary lub usługi.

Standard MSSF 15 wprowadza pięcioetapowy model ujmowania przychodów:

1. Identyfikacja umowy
2. Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia
3. Ustalenie ceny transakcyjnej
4. Przypisanie ceny transakcyjnej
5. Ujęcie przychodu

Spółka przeprowadziła analizę treści umów sprzedaży zawartych z klientami (umów o usługi budowlane), w celu identyfikacji różnic wynikających z wdrożenia MSSF 15 i ujmowania przychodów według powyższego pięcioetapowego modelu.

W wyniku przeprowadzonych prac Spółka wstępnie stwierdziła brak istotnego wpływu wdrożenia MSSF 15 na sprawozdanie finansowe i raczej nie zamierza wprowadzać do niego żadnych korekt z tytułu wdrożenia MSSF 15 na dzień 1 stycznia 2018 roku. Spółka jest w trakcie szczegółowej analizy standardu.

W związku z wdrożeniem MSSF 15 Spółka dokonała aktualizacji polityki rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów w celu dostosowania jej do terminologii MSSF 15 oraz dokonała modyfikacji ujawnień w zakresie wymaganym przez wyżej wymieniony standard.

Od 1 stycznia 2018 roku Spółka będzie rozpoznawać przychody z tytułu wykonania niezakończonych usług budowlanych zgodnie z 5 etapowym modelem i stosować metodę opartą na nakładach zgodnie z metodą retrospektywną zmodyfikowaną. Zdaniem Zarządu metoda oparta na nakładach jest najlepiej dopasowaną metodą do określania przychodów z kontraktów długoterminowych. Metoda oparta na wynikach, wymaga użycia dodatkowych narzędzi kontrolingowych, stąd może być trudniejsza do zastosowania.

Wpływ MSSF 16 "Leasing"

W styczniu 2016 Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny - specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formy leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazyowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązania z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązki dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikających ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniej jest stosowane w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Obszary objęte przeglądem w zakresie ustalenia kierunku i oszacowania potencjalnego wpływu na przyszłe sprawozdanie finansowe zapisów MSSF 16 to umowy leasingu operacyjnego, najem długoterminowy floty samochodowej, wynajem pomieszczeń biurowych oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu.

W przypadku umów leasingu operacyjnego Spółka prezentowała je jako leasing finansowy, ponieważ spełnione zostały wymogi określone w MSR 17.7.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych. W szczególności Zarząd ustala czy Spółka jest leasingodawcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych.

Wpływ MSSF 9 "Instrumenty finansowe"

MSSF 9 „Instrumenty Finansowe” ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

MSSF 9 obejmuje trzy aspekty związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Standard dzieli wszystkie aktywa finansowe na dwie grupy: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane w koszcie zamortyzowanym. Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmiennym kształcie.

MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych. Spółka dokonała wstępnej analizy wpływu zastosowania modelu straty oczekiwanej do oceny ryzyka kredytowego dla należności na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz dla danych historycznych i na podstawie otrzymanych wyników stwierdziła, że wpływ na sprawozdanie finansowe byłby nieistotny.

Spółka postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania MSSF 9 i zamierza wdrożyć niniejszy standard dla okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2018 roku.

8.2. Istotne zasady rachunkowości

8.2.1. Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Spółkę.

8.2.2. Porównywalność danych finansowych

Nie dokonano istotnych zmian prezentacyjnych danych finansowych w okresach porównywalnych.

8.2.3. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Podstawowy podział sprawozdawczości ZUE oparty jest na segmentach branżowych. Analizując obszary działalności w oparciu o zasady agregacji zgodnie z MSSF 8.12, Spółka wyróżniła jeden zagregowany segment sprawozdawczy: inżynierskie usługi budowlano-montażowe.

8.2.4. Ujęcie przychodów z tytułu umów o budowę na kontraktach długoterminowych

Jeżeli efekt umowy o świadczenie usług można wiarygodnie oszacować, przychody i koszty, w tym finansowe ujmowane się poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. Wszelkie zmiany w zakresie prac oraz roszczenia są rozpoznawane w stopniu, w jakim zostały one uzgodnione z klientem.

W przypadku, kiedy wartości umowy nie da się wiarygodnie oszacować, przychody z tytułu umowy ujmowane się w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że poniesione w związku z umową koszty zostaną nimi pokryte. Koszty związane z umową ujmowane się, jako koszty okresu, w jakim zostały poniesione.

Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że koszty umowy przekroczą związane z nią przychody, przewidywaną stratę ujmuje się niezwłocznie, jako koszt.

Spółka prezentuje w aktywach kwoty należne od odbiorców (zamawiających) z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku, których poniesione koszty powiększone o ujęte zyski (pomniejszone o ujęte straty) przewyższają należności wynikające z faktur częściowych.

Spółka prezentuje w zobowiązaniach kwoty należne dostawcom z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku których kwoty zafakturowane za pracę wykonaną w ramach umowy przewyższają poniesione koszty powiększone o ujęte zyski (pomniejszone o ujęte straty).

8.2.5. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień poprzedzający dokonanie transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień, publikowanych przez Narodowy Bank Polski. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

8.2.6. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. Koszty finansowania zewnętrznego, obejmują różnice kursowe powstające w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego, z zastrzeżeniem pkt. 8.2.4. dotyczącego kontraktów budowlanych, są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione. Koszty finansowania zewnętrznego dotyczące kontraktów budowlanych obciążają bezpośrednio koszty działalności operacyjnej Spółki.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do aktywów wycenianych w wartości godziwej.

8.2.7. Koszty świadczeń pracowniczych

Koszty świadczeń pracowniczych obejmują: świadczenia krótkoterminowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia.

Koszty wynagrodzeń obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami. Koszt wynagrodzeń obejmuje także wypłatę premii i nagród motywacyjnych przyznawanych na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy.

Koszty ubezpieczeń społecznych finansowanych przez pracodawcę obejmują składki z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy, jak również Fundusz Emerytur Pomostowych. Koszty świadczeń emerytalnych obejmują odprawy emerytalne i rentowe wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy.

Spółka prowadzi program wypłaty odpraw emerytalnych, w związku z czym tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń. Wpłaty z tytułu powyższego programu odpisywane są w koszty rachunku zysków i strat w sposób umożliwiający rozłożenie kosztów tych świadczeń na cały okres zatrudnienia pracowników w Spółce. Wysokość rezerwy jest ustalana przez niezależnego aktuarusza metodą wyceny prognozowanych świadczeń jednostkowych.

Spółka tworzy Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Odpisy na powyższy fundusz obciążają koszty działalności Spółki i powodują konieczność zablokowania środków funduszy na wydzielonym rachunku bankowym. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto.

Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników przyznawane są na podstawie przepisów prawa pracy oraz postanowień Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Spółka ponosi również koszty szkolenia BHP pracowników oraz koszty prywatnej opieki medycznej.

Spółka przyjęła politykę ujmowania zysków i strat aktuarialnych w okresie, w którym one powstały. Zyski i straty aktuarialne są rozpoznawane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

8.2.8. Podatek dochodowy (w tym podatek odroczony)

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe, jakie Spółka może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Spółka prezentuje aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego per saldo (zgodnie z MSR 12).

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie, w jakim wynika ze zobowiązania, jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny (wówczas podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny).

8.2.9. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują także istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, z uwzględnieniem kosztów finansowania, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym dany środek został przyjęty do użytkowania.

Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Wyszczególnienie

Budynki i budowle
Urządzenia techniczne i maszyny
Środki transportu
Pozostałe środki trwałe

Okres użytkowania

od 10 lat do 50 lat
od 3 lat do 30 lat
od 5 lat do 30 lat
od 4 lat do 15 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Spółka stosując zasadę istotności, niskocenne środki trwałe odnosi jednorazowo w rachunek zysków i strat w okresie, w którym został poniesiony wydatek. Istotność analizowana jest pod kątem skumulowanej wartości środków niskocennych.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości nie rzadziej niż na każdy dzień bilansowy. Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 8.2.12. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

8.2.10. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, włączając nieruchomości w trakcie budowy, które Spółka jako właściciel lub leasingobiorca w leasingu finansowym traktuje jako źródło przychodów z czynszów i/lub są utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Początkowo nieruchomości inwestycyjne są ujmowane w księgach według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne, z wyjątkiem gruntów, podlegają liniowej amortyzacji oraz są korygowane o odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 8.2.16.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieruchomości określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

8.2.11. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Spółki, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Do pozycji wartości niematerialnych Spółka zalicza także wydatki poniesione na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu. Wydatki na nabycie takich praw na rynku wtórnym (od innych podmiotów) oraz wydatki związane z nadaniem takich praw przez właściwe urzędy państwowe, ujmowane są jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie umownym, w jakim Spółka może te prawa wykorzystywać. Opłaty za wieczyste użytkowanie ujmowane są w kosztach działalności operacyjnej.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Wyszczególnienie

Licencje na oprogramowanie
Nabyte prawa wieczystego użytkowania

Okres użytkowania

od 2 lat do 10 lat
od 25 lat do 99 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 8.2.12. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Spółka stosując zasadę istotności, niskocenne wartości niematerialne odnosi jednorazowo w rachunek zysków i strat w okresie, w którym został poniesiony wydatek.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

8.2.12. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów Spółki generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Spółki alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest, jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jak zwiększenie z aktualizacji wyceny.

8.2.13. Długoterminowe aktywa finansowe, w tym inwestycje w jednostkach zależnych

Długoterminowe aktywa finansowe, w tym inwestycje w jednostkach zależnych są wyceniane według kosztu historycznego pomniejszonego o ewentualną utratę wartości. Wartość bilansowa takich aktywów jest każdorazowo poddawana przeglądowi w celu stwierdzenia czy nie przekracza ona wartości przyszłych korzyści ekonomicznych. W przypadku, gdy wartość bilansowa przekracza wartość przewidywanych korzyści ekonomicznych, obniża się ją do wysokości ceny sprzedaży netto. Odpisy z tytułu utraty wartości takich aktywów ujmowane są w kosztach finansowych. Wzrost wartości danej inwestycji bezpośrednio wiążący się z uprzednim obniżeniem jej wartości, zaliczonym do kosztów finansowych, ujmuje się do wysokości tych kosztów jako przychody finansowe.

8.2.14. Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Spółki i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Pożyczki i kredyty bankowe i inne źródła finansowania.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów – wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Spółki dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi w punkcie 8.2.6.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w rachunek zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wpływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

8.2.15. Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, surowce, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały, towary i surowce wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów, surowców i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny Spółki.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne, natomiast odwrócenie odpisów aktualizujących ujmowane jest w pozostałe przychody operacyjne.

8.2.16. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale przeznaczone do zbycia są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży po zakończeniu okresu sprawozdawczego, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec roku sprawozdawczego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji. Aktywa przeznaczone do sprzedaży (z wyłączeniem m.in. aktywów finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu w okresie późniejszym wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

8.2.17. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do obrotu lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Spółka zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Spółki, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowanych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Spółka chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu aktywów i zobowiązań finansowych i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowanych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Spółki w procesie windykacji należności, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta pozostałych przychodów operacyjnych z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Wyksięgowanie aktywów finansowych

Spółka wyksięguje składnik aktywów finansowych wyłącznie wtedy, gdy wygasną prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez taki składnik aktywów, albo gdy składnik aktywów finansowych wraz z zasadniczo całym ryzykiem i wszystkimi korzyściami związanymi z jego posiadaniem zostają przeniesione na inny podmiot. Jeżeli Spółka nie przenosi ani nie zatrzymuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów i utrzymuje nad nim kontrolę, ujmuje zatrzymany udział w takim składniku aktywów i związane z nim zobowiązania z tytułu potencjalnych płatności. Jeśli natomiast Spółka zatrzymuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przeniesionym składnikiem aktywów, to nadal ujmuje stosowny składnik aktywów finansowych.

8.2.18. Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Spółkę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Spółkę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- (a) ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji;
- (b) dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy;
- (c) instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego; oraz
- (d) suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu). Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF. Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Spółka zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do aktywów Spółki lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Spółki, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Spółka wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Spółki zostaną wykonane, nieważnione lub gdy wygasną.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartości godziwe aktywów finansowych i zobowiązań finansowych określa się w następujący sposób:

- wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych o warunkach standardowych, znajdujących się w obrocie na aktywnych, płynnych rynkach określa się poprzez odniesienie do cen giełdowych;
- wartość godziwą pozostałych aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem instrumentów pochodnych) określa się zgodnie z ogólnie przyjętymi modelami wyceny w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, stosując ceny z dających się zaobserwować bieżących transakcji rynkowych i notowań dealerów dla podobnych instrumentów;
- wartość godziwą instrumentów pochodnych oblicza się przy użyciu cen giełdowych. W przypadku braku dostępu do tych cen stosuje się analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu odpowiedniej krzywej dochodowości na okres obowiązywania instrumentu dla instrumentów nieopcjonalnych oraz modele wyceny opcji dla instrumentów opcjonalnych.

8.2.19. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Spółce ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

8.3. Podstawy szacowania niepewności

Sporządzenie informacji finansowych zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu ZUE osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej. Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Poniżej przedstawiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości oraz inne podstawy szacunku niepewności na dzień bilansowy, mające znaczący wpływ na ryzyko istotnych korekt wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w następnym roku obrotowym.

8.3.1. Utrata wartości firmy

Stwierdzenie, czy wartość firmy uległa obniżeniu, wymaga oszacowania wartości użytkowej wszystkich jednostek generujących przepływy pieniężne, do których wartość firmy została przypisana. Chcąc obliczyć wartość użytkową, Zarząd musi oszacować przyszłe przepływy pieniężne przypadające na daną jednostkę i ustalić właściwą stopę dyskonta, konieczną do obliczenia wartości bieżącej tych przepływów.

8.3.2. Okresy użytkowania ekonomicznego aktywów trwałych

W punkcie 8.2.9 i 8.2.11 opisano przewidywane okresy weryfikacji i użytkowania ekonomicznego składników pozycji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego.

8.3.3. Rezerwy na sprawy sporne

Prawnicy oraz Zarząd Spółki dokonują szczegółowej analizy ilości i charakteru prowadzonych spraw spornych oraz potencjalnych ryzyk związanych z nimi. Na tej podstawie podejmują decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w księgach Spółki oraz wysokości rezerwy na sprawy sporne.

8.3.4. Rezerwy na naprawy gwarancyjne

Rezerwa na naprawy gwarancyjne tworzona jest dla kontraktów budowlanych, dla których Spółka udzieliła gwarancji, w zależności od wartości przychodów. W roku sprawozdawczym relacja utworzonych rezerw do przychodów z kontraktów wyniosła od 0,5% do 0,75%. Wysokość rezerw może podlegać zmniejszeniu lub zwiększeniu, na podstawie prowadzonych przeglądów wykonanych robót budowlanych w kolejnych latach gwarancji.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. W Spółce rezerwy na naprawy gwarancyjne tworzy się w podziale na poszczególne kontrakty. Utrzymywane są do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

W przypadku niewykorzystania utworzonej wartości rezerwy (po okresie obowiązywania) rozwiązuje się ją pomniejszając koszt własny sprzedaży.

W zależności od terminu, do kiedy są utrzymywane, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentuje się jako rezerwy długoterminowe lub rezerwy krótkoterminowe.

8.3.5. Rozliczanie kontraktów budowlanych metodą szacowanego stopnia zaawansowania usługi

Spółka rozpoznaje przychody z tytułu wykonania niezakończonych usług budowlanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania usługi. Dla każdej umowy budowlanej tworzone są budżety kontraktów. Budżety aktualizowane są dwa razy w roku w oparciu o zamknięcie miesiąca kwietnia i października. Budżety kontraktów stanowią podstawę do oceny stanu zaawansowania realizacji umowy, poprzez ustalenie proporcji kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych łącznych kosztów umowy. Kontrakty, których umowy są podpisane, ale ich budżety nie są zatwierdzone, wyceniane są metoda zysku zerowego.

Zmienione szacunki przewidywanych przychodów i kosztów stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiły zmiany oraz w okresach następnych.

8.3.6. Aktywa z tytułu podatku odroczonego

W oparciu o projekcje finansowe na lata następne Zarząd Spółki podejmuje decyzję o naliczeniu aktywa z tytułu podatku odroczonego.

9. Zdarzenia po dniu bilansowym

14 lutego 2018 r. Spółka otrzymała informację o podpisaniu przez drugą stronę umowy o roboty budowlane (Umowa) pomiędzy Spółką a konsorcjum firm: FIMA Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie oraz UAB FIMA z siedzibą w Wilnie (Podwykonawca), której przedmiotem jest realizacja przez Podwykonawcę robót budowlanych na odcinku Trzebinia - Oświęcim (Kontrakt), o realizacji którego Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 63/2017 z dnia 2 października 2017 r. Wartość netto umowy wynosi 29,5 mln PLN netto. Termin realizacji zlecenia tożsamy z terminem realizacji Kontraktu. **(Raport bieżący 2/2018)**

15 lutego 2018 r. Spółka opublikowała wstępne wyniki finansowe za rok 2017 r. **(Raport bieżący 3/2018)**

15 marca 2018 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę dotyczącą współpracy z audytorem. **(Raport bieżący 4/2018)**

10. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 16 marca 2018 roku.

Niniejsze sprawozdanie finansowe Spółki ZUE obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

Sprawozdanie sporządziła:

Ewa Bosak

Główny Księgowy

Podpisy osób zarządzających:

Wiesław Nowak

Prezes Zarządu

Anna Mroczek

Wiceprezes Zarządu

Jerzy Czeremuga

Wiceprezes Zarządu

Maciej Nowak

Wiceprezes Zarządu

Marcin Wiśniewski

Wiceprezes Zarządu

Kraków, dnia 16 marca 2018 roku